

detay

ERKEK ŞİDDETİ ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETİ ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETİ ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETİ ÖLDÜRÜYOR

24 SAAT
GAZETECİLİK

OKS, SBS, TEOG...
ÖSS, YGS, LYS, YKS...

ÜSKÜDAR'DA
YAŞA(YAMA)MAK

detay

MERHABALAR,

OKULUMUZUN İLETİŞİM FAKÜLTESİ, ÜLKEDE EN İYİ GAZETECİLİK EĞİTİMİ VEREN FAKÜLTELERİN BAŞINDA GELİYOR. FAKAT BU FAKÜLTE, SON SINIF ÖĞRENCİLERİ GÖZ ÖNÜNE ALINACAK OLURSA 2018-2019 EĞİTİM YILINDA BU EĞİTİMİ ALMAYA GÖNÜLLÜ OLAN YALNIZCA İKİ ÖĞRENCİYE SAHİP. BU DURUM BİLE ÜLKEDEKİ GAZETECİLİK ADINA ÖNEMLİ ŞEYLER SÖYLÜYOR.

BİZ BU İKİ ÖĞRENCİ OLARAK, GEÇEN DÖNEM BU DERGİYİ HAZIRLAYAN ARKADAŞLARIMIZIN KATKILARIYLA SİZE FARKLI ALANLARDAN FARKLI BİLGİLER VERMEYİ, FARKLI BAKIŞ AÇILARI SUNMAYI HEDEFLEDİK.

BU SAYIMIZDA, ÜLKEMİZDE VE DÜNYADA KRONİK BİR SORUN OLAN KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ ANA KONUMUZ OLARAK BELİRLEDİK VE FARKLI YÖNLERİYLE BU KONUYU ELE ALDIK. ÖTE YANDAN, YİNE ÜLKEMİZDE KRONİKLEŞMİŞ OLAN EĞİTİM SORUNLARINA DEĞİNDİK. BUNLARLA BİRLİKTE, TÜM BU CAN SIKICI KONULARIN YANINDA SINEMADAN SPORA VE MODAYA KADAR ÇEŞİTLİ KONULAR İLE DERGİYİ İÇ KARARTICI OLMaktan ÇIKARMAK İSTEDİK.

UMARIM Kİ ÜLKEMİZDE HER ŞEYE RAĞMEN PROFESYONEL GAZETECİLİK YAPMAK İSTEYENLERİN SAYISI ARTAR VE GELECEK YILLARDA DAHA KALABALIK BİR EKİP BU DERGİYİ HAZIRLAR.

BİZİM DERGİYİ HAZIRLARKEN ALDIĞIMIZ KEYFİ, SİZİN DE OKURKEN ALMANIZ DİLEĞİYLE...

ENES KANBUR

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ DERGİSİ
(DETAY ÖZEL BASIM)

5187 Sayılı Kanuna Göre Yayın Sahibi:
PROF. DR. ERTUĞRUL KARSAK

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:
PROF. DR. İNCİ ÇINARLI

EKİP SORUMLUSU:
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLSÜN GÜVENLİ
ARŞ. GÖR. ÖZGÜROL ÖZTÜRK

YAZI İŞLERİ:
ÖZDEN SEREN PORDOĞAN, ENES KANBUR, ECE ELMAS, ROMANE LHERIAU
ECE YOMRALIOĞLU, JULIA PRIOULT, CHLOE RICHARD, SAMET AKTEN, AHMET AKDOĞAN

TASARIM:
ÖZDEN SEREN PORDOĞAN, ENES KANBUR, ECE ELMAS, ROMANE LHERIAU, JULIA PRIOULT,
ECE YOMRALIOĞLU, CHLOE RICHARD, AHMET AKDOĞAN, SEHER İREM DEMİREL

ADRES: ÇIRAĞAN CADDESİ NO:36, ORTAKÖY 34357, BEŞİKTAŞ/İSTANBUL, TLF:212 227 44 80
BASKI PUNTO: +90 212 231 30 67
www.puntops.com

4 SİNEMA

Büyük Güçler
Büyük Sorumluluklar

8-9 DIŞARIDAN

France et Lutte-Anti Terroriste:
Histoire d'Une Escalade Securitaire

L'Iran: Nouvelle Terre d'Accueil
des Backpackers

18-22 EĞİTİM

Eğitimde Değişiklik Çok, Denetim Yok

Öğrencisin, Al Lazım Olur

Öğrenci Yurtları İhtiyacı Karşılamıyor

OKS, SBS, TEOG... ÖSS, YGS, LYS, YKS...

Değişen Sistemin Gözde Mesleği:
Öğrenci Koçluğu

24-27 FOTOĞRAF

Üsküdar'da Yaşa(yama)mak

6-7 İÇERİDEN

24 Saat Gazetecilik

10-17 TOPLUM

Türkiye'de
Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet

Féminicide:
De l'Importance Des Mots

Taciz Birimine
Neden İhtiyacımız Var?

L'Heure du Sursaut Planétaire A
Sonné

Ayten Kargın, Le Combat d'Une
Femme de Ménage Turque

23 MODA

Vintage ve "Tamir Et, Yeniden Kul-
lan, Geri Dönüştür"

28 SPOR-YAŞAM

Krampon, 17.74 Lira ve Golbol

BÜYÜK GÜÇLER BÜYÜK SORUMLULUKLAR

Warner Bros projeleriyle sinemaseverleri oldukça heyecanlandırdı! Biz de Detay merceğini olaylı The Batman filmine ve diğer iddialı yapımlara çeviriyoruz.

HASAN ALİ SANLI

Dc Extended Universe (DCEU), Amerikan çizgi roman endüstrisinin en bilinen ve en büyük şirketlerinden biri olan DC Comics'in sinema evreni olma özelliğini taşıyor. Man of Steel ile başlayan, daha sonra sırasıyla Batman v Superman: Dawn of Justice ve Suicide Squad ile devam eden DCEU filmleri, büyük potansiyellerine rağmen izleyicinin ve film eleştirmenlerinin yüzünü güldürmeyi başaramamıştı. Warner Bros ve DC bu yapımların gişe başarılarından memnun kalsa da, filmler izleyicilerin beklentilerinin altında kalmışlardı. Bu yüzden hemen herkeste Wonder Woman'ı görene kadar beklentiler düştü. Ancak 2017'nin en çok izlenen süper kahraman filmlerinden biri olmayı başaran Wonder Woman, hem izleyicilerden, hem de eleştirmenlerden olumlu notlar almayı başardı.

Öte yandan Warner Bros için 2018 yılının ayrı bir önemi var gibi görünüyor. Göreceli bir başarı da olsa, gişe hasılatlarında Blockbuster sezonu olarak adlandırılan yaz döneminin başını çekerken, kış aylarında da bu anlamda liderliğini sürdürmeyi başardı. The Lego Batman Movie (312 milyon dolar), Kong Skull Island (567 milyon dolar), Dunkirk (524 milyon dolar), Annabelle Creation (301 milyon dolar), IT (635 milyon dolar) ve Wonder Woman'la (821 milyon dolar) dünya genelinde gişeleri sallayan Warner Bros ve DC, Wonder Woman ile yakaladıkları ivmeyi bu yılki en iddialı projeleri olan Justice League'le taçlandırmak istiyorlardı. Fakat Justice League'in çekimleri sırasında yaşanan talihsiz bir olaya, belki de bu filmin kaderini değiştirecek sürecin başlamasına sebep oldu.

DCEU filmlerinde danışmanlık yapan ve hem Man of Steel, hem de Justice League'de yönetmen koltuğuna oturan Zack Snyder'in üvey kı-

zının intihar ederek yaşamına son vermesiyle, Snyder filmlerden ayrıldı. Çoktan çıkış tarihi verilen filmin bundan sonra nasıl devam edeceğiyle ilgili belirsizlik devam ederken, Warner Bros hiç kimsenin beklemediği bir hamleyle Justice League'in başına Joss Whedon'ı getirdi. Avengers serisinin ilk iki filmi çeken ve aynı zamanda adı Marvels ile özdeşleşmiş olan Whedon, artık en büyük rakip olan DC için hünelerini sergileyecekti.

Whedon'un, sazi eline almasıyla filmi aylar süren çekimlerle baştan yarattığı ve yepyeni bir film haline getirdiği biliniyor. Yapım aşamasındaki bu köklü değişiklik ile filmin kısa sürede oldu-bittiye getirilmesi eleştirmenlerdeki ve izleyicilerdeki memnuniyetsizliğin başlıca nedenlerinden biri olarak görülüyor.

Warner Bros, Justice League'den sonra hâlihazırda çekilen ve çekilmesi planlanan DCEU ve DCEU kurgusundan bağımsız DC Comics yapımlarının da ajandasını 2017 San Diego Comic Con panelinde resmen duyurdu. Bu projelerden en iddialısı, şu ana kadar serilerinde yüzleri güldürmeyi başaran ve Planet of Apes ile son dönemde adından sıkça söz ettiren Matt Reeves'in hem yazıp hem yöneteceği yeni Batman üçlemesi olacak! Şimdi sizlere Justice League ertesinde beyazperdede kesinleşen Warner Bros-DC ortak yapımlarını sunuyoruz.

Aquaman

İlk kez Batman v Superman: Dawn of Justice filminde küçük bir sahnede gördüğümüz, daha sonra Justice League'de daha çok vakit geçirme fırsatı yakaladığımız Aquaman her ne kadar çizgi romanlardan alışık olduğumuz sarı saçlı, mavi gözlü Atlantis prensine benzemese

de, karakteri yine Jason Momoa'nın canlandırarak olması kimseyi rahatsız etmeyecek gibi görünüyor. Yönetmen koltuğunda korku filmi denilince akla gelen ilk isimlerden biri olan James Wan oturuyor. Wan, bu bağlamda, şu ana kadar altına imzasını attığı SAW, Insidious ve Conjuring seri filmleriyle Hollywood korku sinemasında tartışılmaz bir marka haline geldi. Ünlü çizgi roman karakteri Aquaman'ı ilk kez beyazperdede başrolde göreceğimiz film, sıradan bir orijin hikâyesi anlatmayacak. Bunun yerine bir macera filmi olarak tasarlanan Aquaman'da, bütün kilit karakterlerin filmde yaşayacakları maceralar sırasında izleyicilere tanıtılması hedefleniyor. Bununla birlikte filmde Mera rolünde Amber Heard, Ocean Master Orm rolünde ise Patrick Wilson'ı izleyeceğiz. Filmin 21 Aralık 2018'de vizyona girmesi bekleniyor.

Shazam

5 Nisan 2019'da vizyona girecek olan Shazam! kadim bir Mısır büyüsünün hayalperest bir ufaklık tarafından şans eseri bozulması ve sonrasında hayalini kurduğu süper güçlere kavuşmasını konu alacak. Filmin yapımcıları arasında Hobbit üçlemesinden tanıdığımız Toby Emmerich'in adının geçmesi sinemaseverleri heyecanlandırırken, yönetmen koltuğunda ise Lights Out, Annabelle Creation ve oldukça beğeni kazanan kısa film Attic Panic filmlerinin yönetmeni David F. Sanberg oturuyor.

DC çizgi roman takipçileri dışında çok tanınmayan bir karakter olan Shazam!'ın sinemaseverlere heyecanlı bir deneyim sunması bekleniyor. Başrolü kimin canlandıracağı hakkında bir takım söylentiler olsa da, bu konu hakkında henüz resmi bir açıklama yapılmadı.

The Batman

Hiç şüphesiz Batman tüm zamanların en çok Se-vilen popüler kültür ikonlarından biri... Christian Bale'in başrolde yer aldığı Cristopher Nolan'ın Batman üçlemesi gelmiş geçmiş en iyi DC karakteri kurgularından biri olarak görülüyordu. Daha sonra yapılan Batman v Superman: Dawn of Justice filmiyle DC Comics evrenin yeni kara şövalyesi Ben Affleck olmuştu. Son gelen haberlere kadar, Argo filminin yönetmeni ve başrolü Ben Affleck'in, oynayacağı ve yöneteceği üçlemenin ilk filmi The Batman filminin çıkmasına kesin gözüyle bakılıyordu.

Ne yazık ki çekimlerine başlanmış olan bu filmde, Ben Affleck yönetmen koltuğundan ayrılmaya karar verdi. Bu kararını yaptığı açıklamada şu şekilde dile getirdi: "Milyonların kalbinde özel bir yeri olan bazı karakterler var. Bu rolü oynamak, odaklanma, tutku ve ortaya koyabileceğim en iyi performansı gerektiriyor. İki işi birden gerektiğinde iyi yapamayacağım belli oldu. Stüdyo ile birlikte, bu muazzam filmde benimle işbirliği yapacak bir yönetmen arayışındayız. Hâlâ bu işin içindeyim ancak şu anda film için bir yönetmen arıyoruz. Bu projeye son derece bağlıyım ve tüm dünyadaki hayranlar için bu projeyi hayata geçirmek konusunda sabırsızlanıyorum".

Daha sonra Affleck'in yönetmeni olmayacağı Batman filmi için yeni bir yönetmen arayışına gidildi. Hollywood'un başarılı yönetmenlerinden biri olan ve Cloverfield, Let Me In, Dawn of the Planet of the Apes gibi yapımlarla dikkatleri üzerine çeken Matt Reeves'in bu koltuğa oturtulmasıyla pürüzlerin giderildiğine inanılmıştı. Ancak daha sonra Reeves'in Dawn of Planet of the Apes filmindeki kontratı gereği proje bitimine kadar başka bir yapımda görev alamayacağı anlaşıldı. Dolayısıyla, Batman'in DC evreninde özel bir yerinin olması bu projenin rafa kaldırılamayacağını garanti gibi görünse de, şimdilik durumlar belirsiz.

Cyborg

İlk kez Batman v Superman: Dawn of Justice ile çok kısa bir sahnede Cyborg rolünde gördüğümüz Sam Fisher, Justice League filminde önemli bir rol ile izleyicilerle buluştu. Justice League'de, hikâyedeki adıyla Victor Stone'un laboratuvarında gerçekleşen bir kaza sonucu ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalması karşısında bir bilim adamı olan babasının Victor'ı kurtarmak için uzay teknolojisiyle onu yarı insan-yarı robot bir süper kahramana dönüştürmesini izledik. Doğal olarak prodüksiyon aşamasındaki bu yeni filmde bir orijin hikayesi beklenmiyor. Filmin 3 Nisan 2020'de vizyona gireceği açıklandı fakat diğer detaylar şuan için netleşmiş değil. Diğer yandan yapılacak olan The Flash solo filminde de Cyborg karakterinin yer alması bekleniyor, fakat şu aşamada kesin bir şey söylemek zor.

Flashpoint

Flashpoint'un geçtiğimiz yaz yapılan San Diego Comic Con panelinde eski heyecanı kalmadığı düşünülen DCEU'nun gidişatını düze çıkarmak amacıyla öne sürüldüğüne inanılıyor. Filmin adı ve hikayesi 2011 yılında Geoff Johns tarafından kaleme alınan çizgi roman serisiyle, neredeyse baştan yaratılan bir Flash karakterine dayanıyor. Bu devasa çizgi roman serisi DC çizgi roman evreninde bir çağın kapanıp, yeni bir çağ olan NEW 52 evreninin başlangıcını konu alıyor. Bir süredir konuşulagelen DC sinema evreninin kaldırılacağıyla ilgili söylentilerin, duyurulan Flashpoint filmiyle sadece bir dedikodudan ibaret olduğu ortaya çıktı. Filmle ilgili ayrıntılar bilinmiyor olsa da, DC çizgi romanlarının halihazırdaki patronu olan Geoff Johns, filmin hemen hemen her aşamasında belirleyici bir rol üstleneceğini açıkladı. 16 Mart 2018'de çıkışı planlanan filmin Flash karakterinde ilk defa Batman v Superman: Dawn of Justice'te, daha sonra ise Justice League'de izlediğimiz Ezra Miller'i göreceğiz. Fakat yönetmenle ilgili olarak Warner Bros'un ya Matthew Vaughn'u ya da Robert Zemeckis'i görevlendirmesi bekleniyor.

Wonder Woman 2

DCEU'nun en önemli dönüm noktalarından biri olarak görülen Gal Gadot'un başrolünde oynadığı Wonder Woman, büyük oranda topladığı olumlu eleştiriler ve yüksek gişe hasılatıyla devam filmi için beklentileri oldukça yükseğe çekti. İlk filmde 1. Dünya Savaşında bir grup İngiliz askeriyle beraber bir Alman generalinin şeytani planlarını bozmasıyla savaşın gidişatını değiştiren güzeller güzeli Amazonlu yarı-tanrıça olarak karşımıza çıkan Wonder Woman'ı, devam filminde ise American-Rus soğuk savaş yıllarında izleyeceğiz. İlk Wonder Woman filminde kamera arkasında gördüğümüz Patty Jenkins'in ikinci filmin de yönetmeni olacağı resmen açıklandı. 1 Aralık 2019'da vizyona girmesi beklenen Wonder Woman 2'nin çekimlerine önümüzdeki aylarda başlanması planlanıyor.

Man of Steel 2

Man of Steel ile birlikte kariyerinde bir üst seviyeyi yakalayan Henry Cavill, serinin ikinci filminde de bir yandan başrolü oynarken diğer yandan yapımcı kimliğiyle karşımıza çıkacak. Filmin vizyon tarihi kesin olmamakla birlikte 2020 yılı başlarında beyazperdede göreceğimiz gelen haberler arasında. Sinemaseverleri heyecanlandıran diğer bir haber ise X-Men: First Class ve Kingsman gibi yapımların altına imzasını atan Matthew Vaughn'un bu projeye en büyük aday olarak gösterilmesi. Warner Bros'un bu anlaşmayı sağlamasını ve bir an önce filmin prodüksiyonunun başlamasını umuyoruz.

Planlanan Diğer Projeler

Justice League 2
Suicide Squad 2
Joker & Harley
Nightwing
Batgirl

24 SAAT GAZETECİLİK

Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesinden beri, İstanbul Levent'teki Suudi Arabistan Konsolosluk'u bir olay yeri haline gelmiş durumda. Birçok gazeteci, konsolosluk önünde günlerini geçiriyor. Biz de gazetecilik öğrencileri olarak bu gazetecilerden ikisi ile konuşma, onlardan süreci dinleme imkanı bulduk.

YAZI VE FOTOĞRAF: ENES KANBUR

Günlerden 2 Kasım Cumartesi. Takvimler, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul Levent'teki Suudi Arabistan Konsolosluk'u'na girişinin üzerinden tam bir ay geçtiğini söylüyor. Cemal Kaşıkçı 2 Ekim 2018 Salı günü saat 13:14'te girmişti konsolosluk. Konsolosluk girerken görüldüğü son kareler, Washington Post gazetesi tarafından, Kaşıkçı konsolosluk girerken paylaşılmıştı. Kapıdan girdi ve bir daha çıkamadı Suudi gazeteci.

O günden bugüne kadar geçen sürede dünya basınının tüm ilgisi bu olaydaydı. Türk, Suudi ve Amerikan politikacılar başta olmak üzere önde gelen tüm politikacılar bu konu ile ilgili konuşup görüş bildirdi. Reuters, CNN gibi dünyanın en büyük haber ajansları günlerce son dakika haberleri yaptılar bu konu hakkında, ve gerçekler ortaya çıktıkça bu son dakika haberleri yapılmaya devam edecek gibi gözüküyor.

Kamuoyu haberleri ve gelişmeleri her ne kadar genellikle büyük haber ajansları ve politikacıların açıklamalarından takip etse de, Levent'te, konsoloslukun hemen önünde, Türkiye'den ve dünyanın dört bir yanından gazeteciler gelişmeleri olay yerinden takip ediyorlar. Gerek konsolosluk binasına giriş ve çıkışları takip ediyorlar, gerek de medyadan edindikleri bilgileri olay yerinden kamuoyu ile paylaşıyorlar.

Peki olay yerinden haber yapmak, günlerce orada beklemek, oradaki her gelişmeyi dikkatle takip etmek nasıl bir süreç? Bu sorulara yanıt aramak için 2 Kasım günü öğle

vakitleri Levent'teki konsolosluk binasının önündeydik.

Canlı yayın arabaları, kurulan küçük çadırlar, kamp sandalyeleri, kamp ocakları eşliğinde bekleyişini sürdürüyordu gazeteciler. Kucağında dizüstü bilgisayarı, dudaklarının arasında sigarası olan, yorgunluğu yüzüne yansımış, gazeteci olduğu anlaşılan orta yaşlı biri çekti dikkatimizi. Konuşmak istedik ve yanına gittik. Gazeteci misiniz" ve "hangi gazetedenisiniz" sorularıyla konuşmaya girdim ben. Kısa ve net cevaplar verdikten sonra "siz polis misiniz" diye sordu. Kendimizi tanıtmadığımızın farkına vardık ve gülümsedik. Gazetecilik öğrencisi olduğumuzu ve okulumuzda çıkacak dergi için kısaca sohbet etmek istediğimizi söyleyince olumlu bir cevap aldık ve kamp sandalyelerine oturduk, sorularımızı sormaya başladık.

Sigarasını ve çayını içen, beresini takmış bu yorgun gazeteci Al Arabiya muhabiri Habib Kalyoncu'ydu. Söylediklerine göre 2 Ekim, yani olay günü akşamında öğrenmişler Kaşıkçı'nın kayıp olduğunu ve o akşam saat 22'den beri burada bekliyordu Kalyoncu. Kamp sandalyesi üzerinde tam bir ay yani. Günde kaç saat buradasınız sorusuna "normalde sekiz saat çalışmalıyız ama böylesine önemli olaylarda on iki saate kadar çalıştığımız oluyor" cevabını aldık. "Olaya dair son dakika gelişmelerinin genelde politikacıların açıklamalarından ve büyük haber ajanslarının haberlerinden öğrenilmesine rağmen burada bulunmanın önemi nedir?" diye sorduk kendisine ardından.

Cevabı şöyle oldu: "Olayın meydana geldiği yer burası olduğu için bir siyasetçi ya da bürokratin yaptığı açıklamayı kamuoyu ile paylaşırken burada olmalıyız. Görsellik önemli olduğu için, açıklama Ankara'da yapılsa bile değerlendirmesi olay yerinden yapılmalıdır. Ayrıca, burada konsolosluk giriş çıkışları olduğu için, her ne kadar ilk günlere nazaran içeri çok giriş çıkış olmasa bile, gazeteciler sürekli burada bulunmak zorunda." Böylesine karmaşık bir olayda bile görselliğe önem verilmesi bizi bir hayli şaşırttı. Günümüzde haberin içeriğinin bu denli önemli olması dahi görselliğin ön planda olmasını artık engelleyemiyor.

Habib Kalyoncu ve ekibi burada canlı yayın yapmıyorlar. Söylediklerine göre, olaya dair bir gelişme yaşanınca, gelişmenin tüm detayları öğreniliyor. Ardından eğer video haber yapılacaksa, arka planda olay yerinin olacağı şekilde görseller habere ekleniyor ve internet sitesinde bu haber servis ediliyor. Bu detayları öğrendikten sonra biz gazetecilik öğrencileri olay yeri gazeteciliğinin zorluklarını öğrenmek istiyoruz. Dolayısıyla şu soruyu soruyoruz kendisine: "Bu tarz olaylarda, yani sürekli olarak belli bir noktada bulunmamız gereken olaylarda, bir gazeteci ve haber kuru munun diğer çalışanları için en büyük zorluklar neler?" Bu soruyu daha önce duymuş olacak ki, Kalyoncu kafasındakileri pek düşünmeden bir bir sıralıyor: "Hava koşulları en büyük sıkıntıyı yaratıyor bizim için. Soğuk oluyor, yağış oluyor, bunlar bize problem yaratıyor. Bizim merkezimiz İngiltere'de, belirli bir saat farkı var, o saat farkı zorluk yaratabili-

yor. Ve tabii çayımızı kahvemizi kendimiz yapıyoruz, burada ufak bir yaşam alanı yaratmak gerekiyor. Tabii ki ev ya da ofis gibi olmuyor.”

Biz de sorularımıza aldığımız samimi cevaplarla birlikte, kendisini daha fazla meşgul etmemek için teşekkür ettik Kalyoncu'ya. Yanından ayrıldık ve muhtemelen onu rutiniyle baş başa bıraktık.

İlk sohbetimizin ardından gazetecilerin arasında dolaşmaya henüz başlamıştık ki güzel bir görüntü dikkatimizi çekti. Kalınca bir mont giymiş, kameraların yanındaki alçak kamp sandalyesine oturmuş otuz yaşlarında, yabancı olduğunu düşündüğümüz bir kadın, kucağında bir kediye seviyordu. Biz yanına kararlı adımlarla gidince biraz endişeli gözüktü ama hem onun endişesini dindirmek hem de az önceki gibi polis sanılmamak için hemen kendimizi tanıttık. “Müsaitseniz size birkaç soru sormak istiyoruz” dedik. Güler yüzle “tabii sorabilirsiniz, otursanıza” cevabını alınca sandalye bulduk ve başladık sorularımızı sormaya.

Jelena Glusac, eski Yugoslav ülkelerine yayın yaptığını öğrendiğimiz Al Jazeera Balkans muhabiriydi. Birkaç dakika öncesinde konuştuğumuz Habib Kalyoncu kadar uzun süredir burada değilmiş. Öncesinde kurumu adına başka arkadaşları buradaymış fakat kendisi 17 Ekim gününden beri İstanbul'da bulunuyormuş. “Kaç gündür buradasınız” sorusuna cevabı bu oldu ama hatırlamakta zorlandı kaç gündür burada olduğunu Glusac, ajandasına baktıktan sonra 17 gündür burada olduğunu söyleyebildi. Ardından “sürekli bir gün başka yerde diğer gün başka yerde olunca böyle oluyor” diye de açıklamasını yaptı.

Habib Kalyoncu'ya sorduğumuz soruları kendisine de soruyor ve farklı cevaplar alıyoruz. Sebebi ise Glusac ve ekibinin burada Al Arabiya kurumunun aksine canlı yayınlar yapması. Yani Al Jazeera Balkans'ın, haber içerikleri yer yer aynı olsa bile yöntemleri oldukça farklı. Günde birkaç kez canlı yayın ile televizyona bağlanıyorlar. Bu sürecin detaylarını öğrenmek için “burada bir gelişme olunca ya da olayla ilgili bir yetkili açıklama yapınca, bu gelişme ile gelişmenin televizyonda ya da bir başka

“Sürekli bir gün bir yerde, başka bir gün başka bir yerde olunca nerede olduğunuzu hatırlamak zor oluyor.”

mecrada yer alması arasında yaşanan süreçte neler oluyor?” ve “bu tarz olaylarda, yani sürekli olarak belli bir noktada bulunmanız gereken olaylarda, bir gazeteci ve haber kurumunun diğer çalışanları için en büyük zorluklar neler? diye iki soru soruyoruz kendisine. Glusac, uzunca ve gayet açıklayıcı bir cevap veriyor: “Biz genelde saat başı gelişmeleri aktarıyoruz. Öğlen yerel saat ile 2'de ilk yayınımlarımız oluyor olağanüstü bir durum yaşanmazsa. Öğleden itibaren akşam bültenine kadar, bülten dahil olmak üzere saat başı canlı yayın yapıyoruz. Yaşanan gelişmeleri hem haber ajanslarından hem de burada yerinden takip edip yayında aktarıyoruz. Tüm bunları doğru bir şekilde yapmak için algınızın sürekli açık olması lazım. En ufak bir detayı dahi kaçırmamalısınız. Bu tabii ki, burada uzun saatler kalmanın ardından yorucu bir hale dönüşebiliyor. Beni ve arkadaşlarımı en çok zorlayan şeylerden biri bu. Öte yandan ajanslardan ve yetkililerden gelen haber ve iddiaların hangisinin gerçek olduğunu, hangisinin söylenti olduğunu

ayırt etmeniz gerekiyor. Bunun için de çok fazla araştırma yapmalısınız. Bu da gazeteciliğin zor kısımlarından biri.”

Bu uzun cevabın ardından daha fazla yormak istemedik Glusac'ı. Son olarak kucağındaki kedi ile fotoğrafını çekme isteğimizi de geri çevirmedi. Cevapları ve samimiyeti için kendisini teşekkür edip ve yanından ayrılıyoruz.

Jelena Glusac'ın yanından ayrıldıktan sonra bir süre daha olay yerinin etrafında, gazetecilerin arasında dolaştık. Arabalarda uyuyanlar, sandalyelerinde çay kahve içenler, laptoplarında çalışan gazetecileri gözlemledik ve oradan ayrıldık. Orada “nöbet”te olan gazetecilerin aksine önümüzde dinlenebileceğimiz ve eğlenebileceğimiz güzel bir haftasonu vardı.

FRANCE ET LUTTE-ANTITERRORISTE : HISTOIRE D'UNE ESCALADE SECURITAIRE

La rédaction du journal satirique Charlie Hebdo, le magasin Hyper Casher, la promenade des Anglais à Nice, le stade de France, les terrasses parisiennes, la salle de concert du Bataclan....Tous ces lieux seront à jamais marqué par le terrorisme sanglant qui a touché la France en 2015. Mais comment gérer « l'après » ? Petit récapitulatif historique de l'état d'urgence, de son fonctionnement et des inquiétudes qu'il suscite.

ROMANE LHERIAU

L'état d'urgence est un régime exceptionnel qui permet de renforcer les pouvoirs de l'autorité administrative. Plus précisément, il permet notamment d'interdire la circulation des personnes ou des véhicules, d'instituer des zones de protection et de sécurité et d'interdire le séjour sur une partie du territoire français à une personne que l'on considère comme une entrave à l'action des pouvoirs publics.

Au soir du 13 Novembre 2015, plusieurs attentats sont menés simultanément, touchant chacun plusieurs lieux parisiens. Le stade de France, plusieurs terrasses de plusieurs quartiers animés de Paris et la salle de concert du Bataclan. C'est durant l'intervention des forces de police qu'une cellule de crise sera ouverte par le Président de la République de l'époque, François Hollande. Cette sinistre soirée s'achèvera tard sur une décision limpide du gouvernement français : La France est en état d'urgence. Après deux années rythmées par de nombreuses manifestations portées contre cet état d'exception, le Parlement français a adopté le 6 Juillet 2017, par un vote à l'Assemblée nationale, une sixième et dernière prolongation de celui-ci jusqu'au 1er Novembre 2017. Suite à cela, un nouveau projet de loi destiné à permettre de sortir de ce régime a été présenté au Sénat par le nouveau gouvernement français.

Ainsi, les principales mesures autorisées à titre exceptionnel dans le cadre de l'état d'urgence pourraient se voir inscrire dans le droit français avant la fin de l'année afin de -selon les mots du Président Emmanuel Macron- « renforcer la sécurité face à la menace terroriste ». Si certaines n'y seront pas incluses comme no-

tamment l'interdiction de manifester, d'autres deviendront des mesures permanentes, c'est le cas par exemple de la fermeture administrative de certains lieux de culte et de l'autorisation de perquisitions administratives.

Cependant, cette nouvelle proposition provoque depuis quelques mois de vives contestations, un appel intitulé « Banalisation de l'état d'urgence : un danger pour l'état de droit » a même été lancé sous la signature de nombreux chercheurs et universitaires. Cette pétition a pour but de dénoncer cette nouvelle loi contenant des mesures gravement ostentatoires aux libertés françaises, notamment aux libertés de culte, d'expression et de droit à la vie privée. En effet, selon les signataires, ces libertés ne peuvent être bafouées même au nom de la lutte contre le terrorisme.

Une question se pose alors : pourquoi tant d'inquiétudes ? Pour tenter de comprendre mieux ce projet de loi et l'incertitude ambiante qui pèse en France, nous avons interrogé Matthieu Quinquis, élève-avocat, membre de réseaux mobilisés contre l'état d'urgence :

Que pensez-vous de la situation en France depuis le début de l'état d'urgence ?

A mon sens, il y a un mot pour résumer la situation en France : tension. Cette tension est tout d'abord perceptible en termes de droits et libertés. La France s'est construite depuis 200 ans sur le principe de séparation des pouvoirs et a élevé au plus haut niveau juridique le droit à la sûreté. C'est sur cette base que les citoyens peuvent exercer leurs droits et jouir de leurs libertés. La déclaration de l'état d'urgence est venue margi-

naliser ces principes directeurs en les reléguant au rang d'accessoires et de décors historiques. Cependant, la tension perceptible au niveau des droits individuels et collectifs n'est que la traduction d'une tension politique générale. L'état d'urgence marque un point d'étape majeur d'un continuum politique de mise sous tension de la société française. La crise, réelle au moment des attentats de 2015, est devenue un nouveau mode de gestion et une incroyable justification aux discours les plus sécuritaires. Dans ce contexte les citoyens, inquiets, n'opposent quasiment aucune résistance aux projets qui leurs sont présentés et aux atteintes aux droits qu'ils supposent.

Selon vous, pourquoi le projet de loi du nouveau gouvernement visant à renforcer la lutte contre le terrorisme et la sécurité intérieure est si mal accueilli en France ?

Je n'ai pas l'impression qu'un mauvais accueil ait été réservé à ce projet de loi. Ce sujet a relativement peu mobilisé en dehors des associations et forces militantes traditionnelles. Si vous voulez parler de l'opposition des associations, il me semble que le projet parle de lui-même. Le déplacement du curseur qu'il accélère vient heurter tous les principes sur lesquels notre droit s'est bâti. On assiste à la finalisation d'une transformation constatée depuis plusieurs années en matière tant de législation pénale que d'organisation de la police administrative en France. Les solutions proposées en matière de sécurité ne sont pas satisfaisantes parce que réductrices dans leur compréhension des problèmes, simplistes dans leur format et stigmatisantes dans leurs effets.

L'IRAN : NOUVELLE TERRE D'ACCUEIL DES BACKPACKERS

La République Islamique d'Iran voit l'afflux de touristes occidentaux augmenter sur son territoire et le CouchSurfing semble être devenu banal malgré les risques qui peuvent être encourus par les Iraniens.

CHLOE RICHARD

“Je me suis dit que c'était maintenant ou jamais” confie Victor, étudiant français en science politique, qui s'est rendu en Iran une semaine cet été. En effet, comme la Birmanie ou Cuba, l'Iran fait parti de ces pays qui commencent à s'ouvrir, notamment depuis l'élection d'Hassan Rohani en 2013. Le président iranien, vu comme un modéré, a remporté les élections à 50,7% dès le premier tour. Il vient d'être réélu en mai dernier, encore une fois dès le premier tour, à plus de 57%. Et les chiffres de la Banque Mondiale confirment cette hausse du tourisme depuis l'arrivée du Président Rohani il y a 4 ans : avant 2010, l'Iran attirait 2 à 3 millions d'étrangers par an. En 2015, soit deux ans après l'élection d'Hassan Rohani, l'Iran recevait plus de 5 millions de touristes.

Le CouchSurfing a le vent en poupe

Cette ouverture du pays, en plus de voir arriver davantage de touristes, occidentaux notamment, a rendu nettement populaire et commun le CouchSurfing. Ce site, pourtant bloqué en Iran, compte plus de 30 000 hôtes dans le pays et permet aux voyageurs d'être hébergés gratuitement chez l'habitant. La facilité pour trouver un hôte est en effet frappante. “En Europe de l'Ouest c'est beaucoup plus difficile de trouver un hôte. Surtout depuis Airbnb, confie Camille étudiante française partie visiter l'Iran avec une amie pendant une semaine en novembre dernier, avant d'ajouter : «Le CouchSurfing s'avérait comme la meilleure des options à mes yeux pour visiter l'Iran.» En effet, en Iran, il y a très peu d'indications en anglais et les

livres touristiques manquent d'informations. Ajoute à cela, les cartes bancaires étrangères ne fonctionnent pas dans le pays, il faut donc bien calculer son budget avant de partir. “C'est pourquoi le CouchSurfing a sauvé mon voyage en Iran. J'ai pu en profiter pleinement en étant accueilli gratuitement chez des locaux. Aussi, on a directement trouvé les bons plans pour visiter des coins sympas en ayant l'histoire du lieu avec, c'était assez fou.” complète Camille.

Une expérience et un échange riches autant pour l'hôte que le voyageur. “J'avais l'impression d'être Marion Cotillard” plaisante Camille. “Je n'ai jamais vu des gens aussi accueillants” ajoute-elle. “Dans notre culture, les invités sont très importants.” précise Mariam qui a accueilli Camille et son amie à Téhéran. “Les Iraniens venaient beaucoup nous parler dans la rue pour nous demander d'où on venait et si on appréciait notre voyage. C'est comme ça que j'ai rencontré Sahar* qui après 5 minutes nous a proposé de nous accueillir chez elle.”

Plusieurs iraniens veulent aussi, en accueillant des voyageurs chez eux, montrer leur mode de vie et leur mentalité “de façon plus réaliste” souligne Sahar. Victor a également été marqué par l'hospitalité des iraniens dès son atterrissage “Un gars est resté avec nous plus d'une heure pour nous aider à obtenir le visa. Ensuite en sortant de l'aéroport une fille nous a commandé un taxi.” Autre anecdote et expérience, “Pour mon anniversaire, mon hôte d'Ispahan m'a organisé un anniversaire surprise. J'ai pu

voir à quoi ressemblait les soirées en Iran et goûter à l'alcool fait maison.” (L'alcool étant prohibé en Iran).

Mais le CouchSurfing en Iran n'est pas sans risques pour les hôtes. A l'arrivée à l'aéroport, pour obtenir son visa il faut une réservation dans un hôtel ou le nom d'une personne d'accueil. Mieux vaut ne pas préciser qu'il s'agisse de CouchSurfer et il est également préférable de ne pas donner le nom de quelqu'un du sexe opposé. Le site CouchSurfing est d'ailleurs bloqué en Iran.

“Malgré cela, aller chez l'habitant en Iran, parler avec les locaux, les suivre, se faire guider m'a fait aimer l'Iran. Je voudrais déjà y retourner ou j'espère un jour revoir certains hôtes qui sont devenus des amis.” conclut Camille.

CREDIT PHOTO: CHLOE RICHARD

Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet

“Konferanslarda içinizde hayatında hiç tacize uğramayan var mı diye sordu umuzda çoğu zaman hiç parmak kalkmaz salondan.” Bu cümle Mor  atı Kadın S  ına ı Vakfı gönüllüsü Hazal G nel’e ait. Aslında tam olarak bugün kadınların ya ad  ı sorunları en çarpıcı bir şekilde gözler önüne seriyor. Toplumun yarısını oluşturan kadınlar evde, okulda, i  yerinde ya da sokakta tacize ve şiddete maruz kalıyor. Hedef sağlıklı bir toplum yaratmaksa çözümün neresindeyiz?

A MET A DO AN ve ECE YOMRALIO LU

Yapılan araştırmalarda görülüyor ki kadın cinayetlerinin arkasında şiddet yatmakta. Mor  atı’nın verilerine göre her 3 kadından 1’i evde kocasının ya da sevgilisinin şiddetine maruz kalıyor. Derneğin gönüllü çalışanlarından Hazal G nel, okuma yazma bilmeyen kadınların derne e ba vurdu u gibi çalışan, yönetici olan kadınların da ba vurdu unu belirterek, her profilden kadının şiddete maruz kald  ını sadece sıyrılma noktasında, mücadele sırasında farklılık gösterebileceklerini belirtiyor.

Mor  atı’nın 2314 görüşme ile y r tt  u çalışmada, Mor  atı’ ya en çok sırasıyla 25-34 ve 35-44 ya  aralığındaki kadınların ba vurulu u görülmekte. 2017 yılında kadınlar en çok kocaları tarafından şiddete maruz bırakılmış. 491 kadın kocasından şiddet g rd   ne dair bilgi vermiş. Ancak çoğu durumda kadınlar sadece kocaları tarafından değil kocanın akrabası, kadının akrabası, çocuğu, babası ve erkek arkadaşları tarafından da çoklu şiddete maruz bırakılmışlar. Uygulanan  iddet türleri arasında çimdikleme, itip kakma gibi fiziksel şiddet ve istenmeyen cinsel davranışlara zorlanarak uygulanan cinsel şiddet olmakla birlikte ekonomik özgürlüğü kısıtlama, parayı kullanarak a a ılama şeklinde uygulanan ekonomik şiddet, k sme, baskı kurma yoluyla uygulanan psikolojik şiddet de yer almakta.

G r   len kadınlardan yaklaşık %19,4’  psikolojik şiddete maruz kalırken, yaklaşık %12,9’  fiziksel şiddete maruz kalmış. Bunun dışında ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalanlar da mevcut. İncelenen  rnek davalarda, kadının perde takmasına yardımcı olmaması,

yavaş yürümesi, bo anmak istemesi gibi basit nedenler kadına şiddet uygulayan erkekler tarafından verilen nedenler arasında.

Haberlerin Medyada Yansıması

Kadına  iddetin devlet tarafından ve toplum tarafında çoğu zaman yeterli tepki toplayamamasında toplumun algısını etkileyen medya da büyük rol oynamakta. Medyanın büyük öneme sahip bu haberler için seçtiği “A k Cinayeti”, “Cinnet Geçirdi, Sevgilisine Kezzap Attı” başlıkları, durumun normalle tirilmesine ya da çarpıtılmasına sebep olabilmektedir. Haberlerde yer alan “O saatte orada ne içi varmış?”, “Evli değilse o erkekle evde ne yapmaya gitmiş?”, “O kadar kısa  ort giyerse tabii tekme atarlar, az bile yapmış.”, “Su testisi, su yolunda kırılır.” tepkileriyle kadın cinayetleri ve kadına karşı işlenen diğer suçlar sıradanla tırılmaya çalışılmaktadır.

Medyaya yanlış yansıyan güncel bir kadın şiddeti haberini inceleyecek olursak: Samsun Haber Gazetesi’nin İHA’ya dayandırd  ı habere göre, evli ve     ocuk sahibi inşaat işçisi E.A. (37) adlı erkek, birliktelik teklifini reddeden evli ve bir  ocuk sahibi S.T.(26) adlı kadını tehdit ederek bulu maya zorladı; 13 Aralık 2016’da S.T. ile E.A. bulu tu. Bulu mada ne ya and  ı haberde yer almadı ancak S.T. adlı kadının “fantezi yapalım” diyerek kandırd  ı ve E.A.’yı ba ladıktan sonra darp ettiği ve olay yerini terk ettiği belirtildi.

28  ubat 2018’de görülen duruşmada, S.T.’nin avukatı Ata Giritli, olayın esas ma durunun müvekkili S.T. olduğunu belirterek, “S.T. sürekli tacize u ramı tır. E.A. bu gün hayatay-

sa S.T.’ye borçludur. Çünkü olayın hemen ardından haber vermiştir.

Hastaneye gitmesi sa lanmıştı . Karde leri de gelip kurtarmıştır. Deliller toplanmıştır” diyerek, müvekkilinin tahliyesini istedi. 14 Temmuz 2016’dan beri tutuklu bulunan S.T. tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildi.

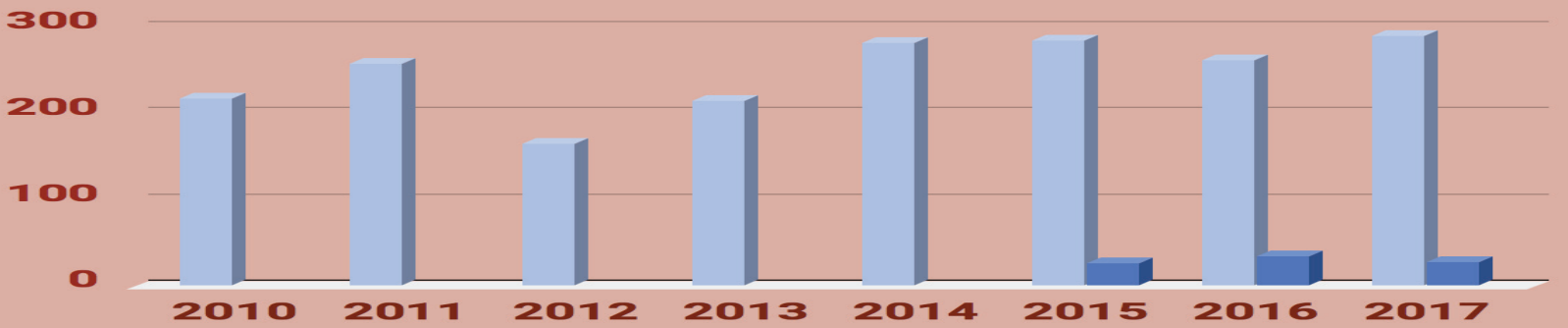
İHA Samsun  ubesinin servis ettiği haber, Samsun yerel haber sitelerinde “Fantezi davası” diye haberle tirildi. Samsun gazetesi’ nin haberle ilgili spotu  u  ekildeydi : “Samsun’da ‘Fantezi olsun’ diye kandırarak ba ladı ı adamı darp eden kadın tahliye oldu.” E.A.’nın kadını taciz ve tehdit ettiği bilgisi, haberde vurgulanmadı ancak haberin ara başlıklarında “3  ocuk babasına darp”, “Fantezi yapalım, dedi” gibi ifadeler kullanıldı.

TV Programlarında Kadına  iddet

Kadına  iddetin birçok TV dizisinde de normalle tirildi i görülüyor. RTÜK Kadına  iddeti açıkça gösteren TV programlarına herhangi bir yasaklama getirmemekte. Örneğin ATV’de yayınlanan ‘Sen Anlat Karadeniz’ isimli dizide yer alan sahnede bir erkeğin “bileklerini gösterdiği için” karısının parmaklarını kırd  ı şiddet içerikli sahne, büyük tepki topladı. Bunun dışında yine birçok kitleye hitap eden Siyah Beyaz A k dizisinde kadınlara ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddet sahneleri izlettirildi. Bu sebeplerle her iki dizi de sosyal medyada tepkiyle karşılandı ve RTÜK’e şikayet edildi. Ancak bugüne kadar dizilerin bu nedenle ceza aldığına yönelik herhangi bir bilgi yer almamakta.

Kadın Cinayeti ve şüpheli ölüm/ ntihar

  Kadın Cinayeti   şüpheli ölüm/ ntihar

Kadın Cinayetlerinin Grafiklere Yansımaları

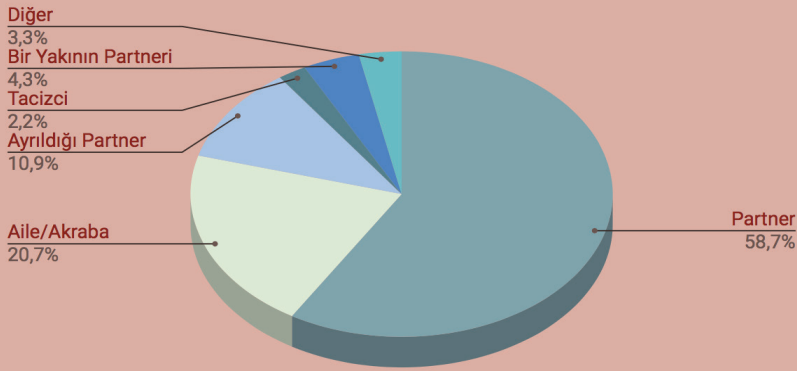
2018'in ilk 4 ayında 72 kadın öldürüldü. Resmi kaynaklarda kadın cinayetleri konusunda net bir veri bulunmadığından dolayı veriler Bianet'in medyaya yansıyan kadın cinayetleri haberlerinden elde ettiği sayılardan oluşuyor. Ayrıca, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu gibi feminist oluşumlar da bu konudaki açığı kapatmaya çalışıyor. Bu platformun çalışmaları sonucunda elde ettiği verilere göre, kadın cinayetlerinin %29'u şüpheli ölüm, %28'i tespit edilememiş.

Cinayeti işleyenlerin öne sürdüğü sebeplere bakacak olursak, kendi hayatına dair karar alması %21'lik kesimin cinayet sebebi- ni oluştururken, boşanmak istemesi, ekonomik sebepler, sevgili-

sinden ayrılmak istemesi, barışmayı reddetmesi, arkadaşlık tek- lifini reddetmesi de diğer cinayet sebepleri arasında yer alıyor.

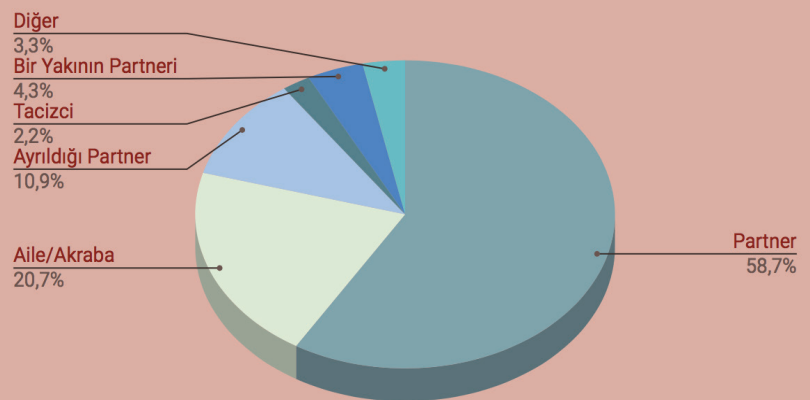
Örneğin; 2018 yılı içerisinde gerçekleşen kadın cinayeti davalarında: Adana'da M.D eski karısını barışmayı reddettiği, Gaziantep'te İ.K karısını kıskandığı, İstanbul'da S.G dini nikâhlı karısını çalıştığı pizzacıdan ayrılmak istediği için öldürdü. Ayrıca 2016'da Bolu'da gerçekleşen bir kadın cinayeti davasında, eski sevgilisi Berfin Yıldız'ı öldüren C.K duruşmada cinayeti kadının falında başka bir erkek çıktığı için işlediğini söyledi. Kadın cinayetlerini işleyenlerin çoğunlukla kadınların yakın çevresindeki erkekler olduğu göze çarpıyor.

Kadınları Kimler Öldürdü?

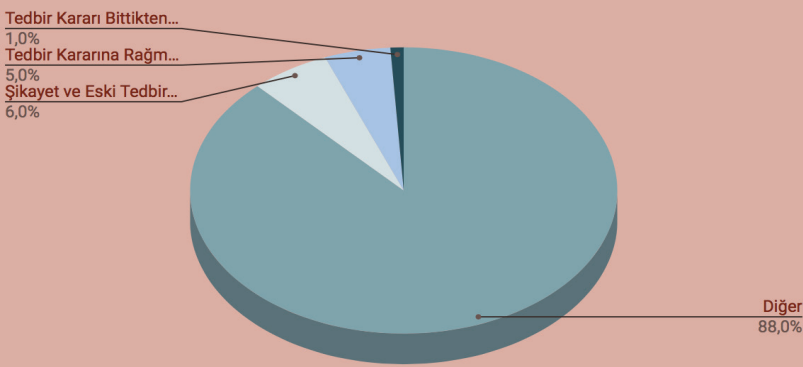
Kadınların yüzde 54'ünü partnerleri, yüzde 10'unu eski partnerleri, yüzde 19'u akrabaları, yüzde 4'ünü ise yakınla- rının partnerleri öldürdü.

Kadınları Kimler Öldürdü?

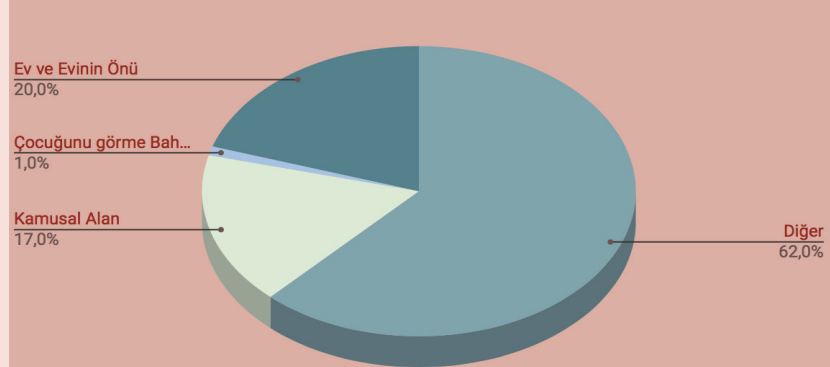
Kadın cinayetlerinin yüzde 55,5'inde ateşli silahlar, yüz- de 29'unda kesici aletler kullanıldı.

Şikayete rağmen yaşanan cinayet vakaları

Cinayetlerin yüzde 5'i çıkartılan koruma tedbir kararlarına rağmen işlendi. Öldürülen kadınların yüzde 7'si cinayetten önce şikayette bulunmuştu ama ya tedbir kararı çıkartılma- mıştı ya da çıkartılan tedbir kararı cinayet tarihinde sona ermişti.

Kadınlar Nerede Öldürüldü?

Erkekler 2017'de 290 kadın, 22 çocuk ve olay sırasında kadınların yanında olan/cinayeti engellemeye çalışan 34 erkeği öldürdü. Cinayetlerin yüzde 20'si kadınların yaşadığı ev ya da evinin önünde, yüzde 17'si kamusal alanlarda, herkesin gözü önünde gerçekleşti.

*Grafiklerin verileri www.bianet.com.tr'den alınmıştır. (2017)

Féminicide: De l'importance des mots

Le 14 mars dernier, Marielle Franco, militante brésilienne de gauche, était assassinée de quatre balles dans la tête en plein centre de Rio d'où elle avait ancré sa lutte. La cause ? Son combat contre les violences faites aux femmes et son engagement politique en faveur des communautés LGBT et contre toutes formes de discriminations. Un féminicide de plus qui en dit long sur la prégnance d'un phénomène toujours aussi planétaire et toujours aussi inquiétant.

MANON GRODNER ET ROMANE LHERIAU

L'activiste sud-africaine Diana Russel a été l'une des premières à employer ce terme en 1976. Il est ensuite entré progressivement dans l'usage commun. Dans le cadre de la criminologie féministe, ce terme désigne une catégorie de crime spécifique : le meurtre intentionnel d'une femme suite à la transgression supposée des rôles réservés aux hommes et aux femmes, découlant de la tradition et des normes sociales. Le comportement transgressif varie donc en fonction du contexte social dans lequel s'inscrit le crime.

Le féminicide, ou fémicide, est défini comme l'homicide volontaire d'une femme au seul motif qu'elle est une femme, selon l'OMS. Ce type de meurtre se classe en diverses catégories : féminicide intime, meurtre d'honneur, féminicide lié à la dot et féminicide non-intime. Une étude réalisée par l'OMS et l'École d'hygiène et de médecine tropicale de Londres indique que 35% des meurtres de femmes sont des féminicides intimes, c'est-à-dire des homicides commis par un conjoint ou un ex-conjoint.

Une dimension internationale, sans exception

43 600 : il s'agit du nombre de femmes et de jeunes filles tuées en 2012, dans le monde entier, par un compagnon, un ex-fiancé ou un membre de la famille. Un tiers des femmes déclare également avoir subi, au moins une fois dans leur vie, une forme de violence, d'ordre physique ou sexuel. 11 % des victimes, seulement,

osent dénoncer l'agression aux autorités. C'est ce qu'il ressort du rapport Combating violence against women de l'Organisation pour la Sécurité et la Coopération en Europe (OSCE), publié en novembre 2016. Ces chiffres, comparables aux données du conflit syrien — 40 000 morts au cours des 20 premiers mois de guerre —, font froid dans le dos et reflètent un problème qui concerne le monde entier.

Les pays où l'on recense le plus grand nombre de cas sont répartis aux quatre coins de la planète. Le taux de féminicide en Russie, au Salvador et en Afrique du Sud dépasse six cas pour cent mille femmes, atteignant même 15 cas pour cent mille femmes au Honduras. Dans les pays d'Europe occidentale, le taux moyen annuel est de 0,4 victime de féminicide pour cent mille femmes. Dès lors, le risque que court une femme du Honduras d'être victime d'un féminicide, commis par son compagnon ou dans le cercle familial, est 40 fois plus élevé que celui couru par une citoyenne d'un pays d'Europe occidentale. Cependant, les données sur la situation en Europe sont loin d'être rassurantes.

Des mécanismes de lutte comme consécration d'un enjeu commun

Quels sont les instruments juridiques permettant de lutter contre le féminicide ? Les premiers pas dans ce domaine ont été accomplis en 1979, avec la signature de la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des

femmes (CEDAW). Cette convention a été suivie par l'adoption de la plateforme d'action de Pékin en 1995. 16 ans plus tard, en 2011, le Conseil de l'Europe adoptait la Convention d'Istanbul sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique. À ce jour, 14 pays européens y ont adhéré et l'Union européenne est également en passe de le faire : le Parlement a donné un avis favorable en ce sens en septembre 2017, en émettant des réserves sur les restrictions en matière de coopération judiciaire, dans le domaine pénal, dans les cas de violence à caractère sexiste. Le dernier mot revient désormais au Conseil de l'Union européenne.

Concernant la stratégie que doivent appliquer les pays signataires de la Convention d'Istanbul, il est souvent fait référence à l'approche dite des « 3 P » : « Prévention » (et donc « Éducation »), « Protection » (réagir efficacement aux plaintes déposées par les victimes de violence à caractère sexiste) et « Poursuites » des auteurs d'infractions. On parle également d'une approche des « 4 P » en incluant la « Promotion » des droits de la femme (Empowerment), au sens de lutte et de suppression de la violence envers les femmes et de la violence domestique.

Espérons que le dernier colloque annuel sur les droits fondamentaux des 20 et 21 novembre 2017 à Bruxelles et ses conclusions sur les violences faites aux femmes à l'ordre du jour sauront tirer la sonnette d'alarme qui tarde, insupportablement, à venir...

Au « pays des droits de l'Homme » : La non consécration du féminicide dans le droit pénal français

En France, la loi relative à l'égalité et à la citoyenneté du 27 janvier 2017 permet d'aggraver les crimes ou délits commis en raison du sexe de la victime. En ce sens, elle présente des avancées concernant la lutte contre les violences faites aux femmes. Cependant le droit pénal français refuse encore et toujours de reconnaître officiellement le terme de « féminicide ». En effet, celui-ci ne dit quasiment rien des cas spécifiques dans lesquels les victimes sont tuées parce qu'elles sont femmes. Si certaines dispositions permettent tout de même une forme de protection pour aider ces femmes victimes, ces dispositions restent cantonnées au champ des violences à la sphère privée. Dans l'Exagone, c'est le 30 janvier 2018 que le débat juridique concernant la notion de féminicide a été relancé avec les aveux du mari d'Alexia Daval, 29 ans, retrouvée morte en octobre dans un bois en Haute-Saône.

Pendant trois mois le mari d'Alexia était apparu éploré et à bout de force auprès de ses beaux-parents lors des événements médiatiques notamment lors de la marche blanche en l'honneur d'Alexia. Néanmoins, si Jonathann Daval a qualifié d'accident la mort de sa compagne, l'enquête a révélé qu'il s'était construit un alibi pour dissimuler son crime. C'est ainsi qu'à la suite du coup fatal qu'il a porté à sa femme, il a habillé son corps d'une tenue de sport puis l'a caché dans la forêt. Après la découverte d'un scénario réfléchi, la défense de Jonathann Daval dépeint toujours la personnalité écrasante de la jeune femme et la fragilité psychologique du bourreau, deux caractéristiques qui auraient poussé au crime passionnel, et qui, bien souvent, sont présents dans la retranscription média-

tique. En effet, systématiquement classées dans la rubrique faits divers, minorées ou mal qualifiées, les violences conjugales, même lorsqu'elles se soldent par un homicide, sont traitées avec un étrange maladresse par la plupart des médias.

Le cas français en quelques chiffres

Aujourd'hui, ce refus de reconnaître la spécificité des homicides sexistes pose problème dans la mesure où il contribue à rendre invisible la problématique des violences de genre dans notre société. Si le terme féminicide a été popularisé il y a maintenant presque 30 ans et est aujourd'hui sujet à de nombreux débats c'est parce qu'il porte un message fort, rendre légitime ce terme permettrait peut-être de montrer enfin toute la gravité d'un mécanisme destructeur et meurtrier.

Dans l'étude annuel sur les morts violentes au sein du couple menée par le Ministère de l'Intérieur en partenariat avec la police nationale, on dénombre 138 personnes décédées victimes de leur partenaire ou ex-partenaire de vie au cours de l'année 2016. Sur ces 138 personnes, 109 sont des femmes soit 79%. On apprend également que sur les 28 femmes auteurs d'homicide commis sur leurs partenaires, 17 d'entre elles étaient victimes de violence de la part de ceux-ci.

Concernant l'année 2017, la journaliste Titou Lecoq a tenu, pendant un an, une liste des femmes assassinées par leurs conjoints ou ex-conjoints. Elle a établi le chiffre à 109. Elle explique cependant qu'il ne s'agit pas d'un chiffre stable notamment car dans son enquête, Libération n'a pas choisi les affaires pour lesquelles l'enquête n'était pas suffisamment avancée. Plusieurs militantes féministes avaient en novembre dernier créé un site internet visant à répertorier le nombre de féminicides, de viols et d'agressions sex-

uelles commis depuis le début de l'année 2018. Cette plateforme visait à interpeller directement le président Emmanuel Macron afin que le gouvernement mette enfin en œuvre des mesures concrètes pour accélérer le changement des mentalités et des comportements.

En parallèle, plusieurs individus lambda s'adonnent à ce type de d'archive sur les réseaux sociaux. C'est le cas notamment de la page facebook «Féminicides par compagnons ou ex », une page communautaire visant à dénoncer les féminicides commis dans le cadre conjugal. Par le biais de publications, les internautes peuvent ainsi partager avec les modérateurs de la page plusieurs articles de presse locale française dans le but « de citer ces victimes de meurtres perpétrés dans une indifférence médiatique, politique et sociétale généralisée. » Dans le même temps, plusieurs pétitions accompagnent ces publications visant à « prévenir l'idéologie patriarcale, perpétuée par l'éducation machistes donné aux garçons qui les autorise à se croire supérieurs, à dominer et puis, en grandissant, à chosifier les femmes et les enfants. »

Les violences machistes ne sont pas le propre d'une culture, d'une religion, d'un milieu social, d'une famille ou d'une histoire personnelle. Les filles et les femmes subissent des discriminations et des violences en raison de leur sexe dans tous les pays du monde. Il est grand temps de reconnaître qu'au même titre que le machisme, le racisme, l'antisémitisme, l'homophobie et la lesbophobie, le féminicide est une idéologie de haine qui va jusqu'au meurtre. De nombreuses associations militent encore aujourd'hui pour que le terme de féminicide soit reconnu comme un véritable phénomène de société tandis que la majorité des féminicides sont aujourd'hui relégués au rang de fait divers sous le titre de « crime passionnel ».

Taciz Birimine Neden İhtiyacımız Var?

Toplumsal yaşamın her alanında, temeli toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayanan cinsel taciz ve saldırıya rastlanıyor. Hiyerarşik ilişkilerin hakim olduğu kurumsal ortamlardaki taciz olayları kişilerin çalışma ve öğrenim hayatlarını olumsuz etkilediği gibi, bu konunun sesli olarak dile getirilmesinin zor olması taciz olaylarına hiç rastlanmıyormuş izlenimi yaratıyor. İşte tam da bu nedenle; cinsel taciz ve saldırıdan arınmış bir akademik ve mesleki ortam yaratmak, akademik bileşenlerin bu konuda farkındalık kazanmalarını sağlamak, cinsel taciz ya da saldırıya maruz kalan kişilere destek olmak ve gerekli yaptırım mekanizmalarının işletilmesini sağlamak amacıyla üniversiteler kendi bünyelerinde taciz birimleri kuruyorlar. Biz de hem üniversitemizdeki Taciz Birimi'nin faaliyetlerini hem de bu birimlere neden ihtiyacımız olduğunu üniversitemizin Sosyoloji bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Feyza Ak Akyol ile konuştuk.

ECE ELMAS

Türkiye'de üniversitelerde taciz birimleri ne zaman oluşturulmaya başlandı ve siz nasıl bu konudaki çalışmalara dahil oldunuz?

Özellikle Ankara Üniversitesi'nden bir hocamızın girişimiyle başlatılan bir cinsel taciz ve saldırıya karşı bir iletişim ağı içine girdim. Bu iletişim ağı öncelikle küçük bir mail grubuydu sonradan CTS adında üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı ne yapılabilir konulu bir atölye çalışmasına dönüştü. O günden bugüne yol alındı ve sanırım 2012 yılında büyük bir çalışma grubu oluşturuldu. Ankara Üniversitesi başta olmak üzere, İstanbul Ankara ve Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki birçok üniversitede cinsel taciz ve saldırıya karşı açık düzenlemeler, politikalar ve yönergeler yazıldı. Türkiye'deki 176 üniversitenin 18'inde böyle bir birim mevcut. Bu üniversitelerin 13'ü devlet 5'i özel.

Neden üniversitelerde cinsel tacizle ilgili çalışmalar yürüten, tacize maruz kalan kişilere destek olan bir birime ihtiyaç duyuyoruz?

YÖK'ün öğrenci disiplin yönetmeliğine baktığımızda böyle bir cinsel saldırı olayında kurumdan ihraç edilme ve uzaklaştırma gibi cezaların mevcut olduğunu görüyoruz. Ama bu yönetmeliğe göre, hangi davranış ve eylemlerin suç teşkil edeceği belirtilmemektedir. Hatta bu yönetmelikte cinsel tacizden söz edilmemekte ve cinsel saldırı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu anlamda YÖK'ün mevcut öğrenciler ve üniversite personeli için disiplin düzenlemeleri yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla, cinsel taciz ve saldırıya karşı kurumda mekanizmaların olmaması birçok öğrenci, öğretim üyesi ve personeli ihtiyaç duyabilecekleri korumadan yoksun bırakmaktadır. Üniversitelerin böyle bir birimle öncelikle farkındalık sağlamak, daha sonra ihtiyaç duyanlara destek olmak ve gerekirse bir suç söz konusuysa bununla ilgili cezai yaptırımları uygulamak üzere geniş kapsamlı bir birimin olması herkes için faydalıdır. Bu konuda adı geçen "cinsel" kelimesi yeterince bilinmediği için birçok kişiyi rahatsız etmektedir ya da farklı çağrışımlara yol açmaktadır. Taciz genellikle kişinin aklına

hemen seks getiriyor. Evet, cinsel taciz bir cinsel şiddet türüdür ama bileşeni seksten fazla güçtür. Güç aslında burada bir eşitsizliğin yansımasıdır. Bu da daha çok erkeklerin kadınlar üzerinde uyguladıkları bir eşitsiz güç ilişkisidir. Zaten toplumda var olan geleneksel değerler, ataerkil sistem cinsiyetler arasındaki farklılığın altını çiziyor. Kurumların bu anlamda, keşke lisede de olsa, özellikle üniversitede bu düzeni yerleştirmek üzere bir sorumluluk ve inisiyatif alması önceliklidir. Mesela, biz cinsel tacizi cinsel saldırının dışında aynı zamanda toplumsal cinsiyete dayalı bir taciz olarak ele alınabilir. Şaka olarak, küfür olarak veya bir ayrıştırma olarak kimsenin cinsel kimliğini eğitim hayatı boyunca bu kurum içinde söz konusu etme hakkımız yok. Aslında bu da bir cinsel taciz türü. İlla dokunmamız gerekmiyor. Bunu bilmeyen eminim birçok çalışanımız vardır.

YÖK'ün cinsel saldırı durumunda ihraç cezası mevcut fakat hangi eylemlerin ceza kapsamında olduğu belirtilmiyor.

Üniversitemiz bünyesindeki Taciz Birimi'nin faaliyetleri nelerdir, çalışmaları- nızdan bahseder misiniz?

GSÜ Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin altında bulunan Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Birimi olarak, 2013'te üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı ne yapılabilir çalıştaylarının birini üniversitemizde gerçekleştirdik. Türkiye'deki tüm üniversitelerden katılım oldu. Toplumsal Araştırmalar Merkezi altında farkındalık yaratmayı, cinsel tacize maruz kaldığını ya da tanık olduğunu düşünen bireylere

destek vermeyi amaçlayan Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi'ni (CTD) kurduk. CTD'de çalışmak için gönüllülük esas ve benimle birlikte çalışan 3 arkadaşım var. Gerektiği zaman destek aldığımız üniversitenin psikoloğu da bu birimden haberdar. Ama biz hukuki bir işlem yapma yetkisine sahip değiliz, ancak yönlendirme yapabiliyoruz.

Üniversitelerde taciz birimlerin kurumsallaşması neden önemlidir, çalışmaları- nıza ne gibi kolaylıklar sağlar?

Bu birimin kurumsallaşması ya da daha bürokratik bir kimlik kazanması daha verimli sonuçlar alınmasına katkı sağlayacaktır. Çünkü hukuki işlemlere gerek duyulabilecek vakalar olabilir. Sanırım 2017'nin Ocak ayında biz de GSÜ rektör ve rektör yardımcısıyla bir görüşme yaptık ve bizim merkezimizin altında olan birimin, diğer 18 üniversitede olduğu gibi, rektörlüğe bağlı bir birim olmasının faydalı olabileceğini söyledik. Aslında hâlâ cevap bekliyoruz. Böyle bir kurumsallaşmayla oluşturulacak ortak kurulun içinde bu konuda çalışan sosyolog, hukukçu, psikolog, bir öğrenci temsilcisi, bir idari temsilci olması gerekir. Böyle geniş kapsamlı üyeleri olan bir birim, hem farkındalık yaratma çalışmaları yapabilir hem koruma mekanizmaları yaratabilir hem de hukuki olarak yaptırımları uygulayabilir. Genel bir merkez oluşturulursa, başlarına bununla ilgili bir şey geldiğinde öğrenciler ya da ihtiyacı olan öğretim üyeleri nereye başvuracaklarını da bilirler. Bazen saldırıya uğrayan kişi bağırır, bazen bağırır. Bu psikolojik destek gerektiren bir süreçtir. O yüzden psikologla birebir görüşmeler sağlanabilir. Öncelikle kişinin rahatlaması, yaşadığının ne olduğunu anlaması için zaman tanınabilir. Şu an için biz merkezimizde bu konuyla ilgili çalışmaya devam ediyoruz. Bildiğim kadarıyla üniversitede Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Tacize Karşı Destek Birimi açıldı ama onun tam olarak hangi konuyla ilgilendiğini henüz bilmiyorum. Bu konuyla ilgili üniversitede bir kurumsallaşma olacaktır diye düşünüyorum.

2016 yılında üniversitemizde düzenlenen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı'nda katılımcılardan nasıl geri dönüşler aldınız?

2016-2017 öğretim yılında Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Birimi olarak, gönüllülük kapsamında 3 arkadaşım ile birlikte bir 60 saatlik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı hazırladık. Tabi gönüllülük kapsamında olduğu için öncelikle ücretsiz olarak GSÜ öğrencilerine açtık. 20 kişiyle sınırlamak zorundaydık, 80-90 kadar talep aldık ve kontenjanı 25 kişiye yükselttik bu çok hoşumuza gitti. Demek ki bu konuda bir ihtiyaç var aslında. Sertifika programına katılan öğrenciler inanılmaz memnun kaldılar. Bunu tekrarlamak istedik ama birtakım sorunlarla karşılaştık. 2017-2018 eğitim öğretim yılında da açmak istedik ama açılma süreci biraz uzadı. Birtakım yoğunluklardan dolayı önümüzdeki yıla erteledik. Önümüzdeki yıl tekrar açmayı düşünüyoruz.

Toplumsal cinsiyetin üniversitelerde daha çok konuşulan, tartışılan bir konu olması için hangi çalışmalar yapılabilir?

YÖK'te yaklaşık 3 yıl kadar önce, Kadın Çalışmaları ve Sorunları Komisyonu adında bir birim oluşturuldu. Ve bu komisyon, üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı destek biriminin olmasını, bir politika belgesinin yapılmasını çok uygun buldu. Ayrıca benim de katıldığım Türkiye çapında yapılan çalıştaylarda, toplumsal cinsiyet dersinin üniversitelerde zorunlu bir ders olarak konulması fikri ortaya atıldı. Dolayısıyla çok pozitif gelişmeler var aslında. Bizim üniversitemizde toplumsal cinsiyet dersi sanırım 3-4 bölümde var. Ama çoğunda seçmeli ders düzeyinde. Benim bildiğim İletişim Fakültesi'nde, Sosyoloji bölümünde, siyaset biliminde ve hukukta var. Mühendislik fakültesinde yok örneğin. Birinci sınıf dersi gibi tüm birimlere zorunlu tutmak sağlanabilirse ve yeterli öğretim elemanı bu konuda destek verirse çok iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü bu temel bir ders, lisede olsa çok iyi olur ama yok maalesef müfredatta.

Toplumsal cinsiyetle ilgili en çok yaşadığımız sorun erkeklerin bu konunun çok dışında kalması. Yapılabilecek çalışmalardan biri belki de bunu dersi tüm bölümlere yayarak bu sorunu aşmak olabilir. Bunun dışında bu konuda araştırma yapmış, çalışmış, sertifika almış, ders almış birtakım öğrencilere birtakım ek belgeler verilebilir. Bunlar cesaretlendirici olabilir. Ama ben üniversiteye gelen öğrenci ve personele yönelik yapılacak bir oryantasyon programına bir toplumsal cinsiyet eğitiminin de konulması gerektiğini düşünüyorum.

Bu konuda yapılan çalışmaları yeterli buluyor musunuz, nasıl iyileştirmeler yapılabilir?

13 üniversitede böyle bir birimin olmasını da başarı olarak görüyorum ben. Gençler arasında flört şiddeti, siber taciz gibi yeni konular da var, artık çeşitleniyor. Üniversite gençlere hizmet veren bir yerse, gençlerin sadece festivallerde eğlenmesi, birtakım burslarla desteklenmesi dışında, bu kadar kişiliğe yönelik hakları içeren bir konu hakkında da bilgilendirmesi gerekiyor diye düşünüyorum.

Özellikle cinsiyete dayalı ayrımcılığın yasaklandığını dile getiriyor olsa da birtakım birimler ya da kurumlar, LGBT+ bireylere karşı bu tür davranışta bulunmaya devam ediyorlar. LGBT+ bireylerin kimlikleri hâlâ toplumsal kabul görmemiştir. Benim hep "toplumsal cinsiyet" diye altını çizmemin nedeni, burada tüm cinsel kimlikleri kapsayıcı bir şemsiye olmasından dolayıdır. Sadece kadın erkek değil, bununla ilgili rahatsızlık duyan öğrenci de gelebilir. Bizim bir yandan da ne yapılabilir onu anlatmamız gerekiyor. "Hayır, hayır demektir" aslında çok önemli bir slogan. Bunu da anlatmak gerekiyor.

Tacize maruz kalan öğrenci nereye başvurmalı, sizin bu konuda desteğiniz ne yönde olacak?

Cinsel taciz ya da saldırıya maruz kalan öğrencilerin bu birimi bilmiyorlarsa dahi gerekirse kendi fakülteleriyle acil olarak en küçük bir şüphede iletişime geçmeleri gerekir. Bugün bir hırsızlık olduğunda, bir tokata bir şiddete maruz kalındığında veya bir kopya olayında nasıl bağlı bulundukları fakülteler bir disiplin soruşturması açma yetkisine sahipse, bunun için de sahip tabi ki. Onun için öğrenci ne olduğunu bilmese dahi, böyle bir rahatsız edici davranış karşısında biz böyle bir birime başvurmalarını öneriyoruz. Öğrenci bizim birimimize geldiğinde, biz desteğimizi verip onu başvuracağı bir birime yönlendireceğiz hukuki bir durum olduğunda.

Üniversitelerin yaptıkları çalışmalar etkili oluyor mu ve toplumda karşılık buluyor mu sizce? Amaç, bu araştırmaların sadece kurumların ihtiyaçlarını karşılaması mı yoksa toplumda da bir etki yaratması mı?

Aslında her ikisi de. Öncelikle bahsettiğim gibi kurumda buna maruz kalan tereddüt ediyor, halbuki konuşuldukça ne olduğu anlaşılacak bir konu. Dolayısıyla sizin üniversitede başlattığınız bir bilgi, artık kaynak bir bilgi olacak. Çünkü burası bir bilim alanı. Hem bir bilimsel bilgi hem de bir süreç üretilmiş olacak. Dolayısıyla bu bir süre sonra bugün 18 üniversite yarın 170 üniversitede

belki bir artık kaynak haline gelecek. Bunların olmasını sağlamak ve bir politika değişikliğine gitmek gerekiyor. Belki yapılan çalışmalarla YÖK'ün şu anki yönetmeliğinin değişmesi genişletilmesi söz konusu olacak. Bu çalışmalar çok önemli, bugün yetişen gençler tüm üniversitelerde bu bilinçle yetişecek aslında. Bu, uzun vadede Türkiye'nin de değişimi olacaktır tabi ki.

Ayrıca bu konuda çalışmak isteyenlerin sayısı da artıyor. Böyle birimlerin olması bu konuda çalışmak isteyen öğrencileri de tetikliyor ve bu bir çalışma alanı haline geliyor. Eskiden bu konuda sadece ceza alanında birtakım çalışmalar görmekteydik, şimdi sosyoloji, iletişim, psikoloji, siyaset bilimi gibi alanlarda da bu konuda çok çalışmalar üretilmekte. Fakat hâlâ daha ihtiyaç duyulan bir araştırma ve çalışma alanı, hem araştırma yapıp durumu saptama hem de politika üretmek gerekiyor. Çünkü yeterli politikalar yok bu konuda.

Taciz birimlerinin yanında, Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri düzenledikleri sertifika programları, çalıştaylar, sempozyumlar ve yaptıkları derinlemesine araştırmalarla konunun hem akademik camiada hem de medyada görünür olmasını sağlamaktadırlar. **Ankara Üniversitesi Cinsel Tacize ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimi** 2011 yılından bu yana üniversitenin tüm bileşenlerini cinsel saldırı ve tacize karşı bilgilendirme, farkındalık yaratma, saldırıya uğradığına dair şikayette bulunanlara hukuki ve psikolojik destek verme konusunda yardımcı olmaktadır. **Sabancı Üniversitesi bünyesindeki Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi** ise, 2007'den beri düzenlediği Mor Sertifika Programı'yla, Türkiye'nin farklı illerindeki lise öğretmenlerine, öğretmen adaylarına ve öğrencilere toplumsal cinsiyet farkındalığı kazandırmayı amaçlamaktadır. Farklı illerden gelen eğitimcileri bir araya getiren programda 10 yılda 17 ilden 3000'den fazla öğretmen atölye çalışmalarına katılmıştır. **Kadir Has Üniversitesi** de her yıl toplumsal cinsiyet ve kadın algısına yönelik yaptığı araştırmalarla veri tabanı oluşturulmasına katkıda bulun-

L'heure Du Sursaut Planétaire A Sonné

Depuis quelques mois, le sujet du harcèlement sexuel fait les gros titres de l'actualité : entre rassemblements, déclarations et utilisation d'outils astucieux, la polémique ne cesse de s'intensifier et laisse place à de nombreuses questions.

ROMANE LHERIAU

Depuis l'affaire Weinstein révélée par le New York Times début octobre, le harcèlement sexuel est plus que jamais sujet à débat dans l'espace public. Si de nombreuses actrices américaines ont dénoncé le producteur américain Harvey Weinstein pour harcèlement sexuel, chantage et viol, partout dans le monde, des milliers d'autres voix s'élèvent pour témoigner contre ces violences infligées aux femmes. Dans ses différentes traductions, le hashtag #MeToo est devenu planétaire sur les réseaux sociaux, ne touchant plus uniquement la sphère hollywoodienne mais bien l'ensemble des milieux professionnels et les femmes victimes de harcèlement sexuel au sein de ceux-ci. En France, l'affaire Weinstein a provoqué un véritable tsunami. Plusieurs témoignages en attestent, notamment celui de la journaliste française Sandra Muller contre son ancien patron sur Twitter : « Tu as de gros seins. Tu es mon type de femme. Je vais te faire jouir toute la nuit » (...) #balancetonporc » ou encore la députée du parti politique Les Républicains, Aurore Bergé, qui dénonce en quelques caractères les propos libidineux d'un patron d'agence de communication : « Patron d'agence de com. En déplacement. Change les billets d'avion pour mieux me coller, m'appelle la nuit dans ma chambre. #balancetonporc ».

Quand la parole se libère, les politiques réagissent

Dans son premier grand oral télévisé depuis son élection, le président français Emmanuel Macron a déclaré qu'il souhaitait qu'une procédure disciplinaire soit mise en place contre le grand producteur américain. Après avoir été destitué de l'Académie des Oscars, Harvey Weinstein risque maintenant de perdre la légion d'honneur qui lui avait été remise en 2012 par Nicolas Sarkozy. Quelques jours plus tard c'est la secrétaire d'État chargée de l'égalité entre les hommes et les femmes, Marlène Schiappa, qui déclare officiellement que le gouvernement souhaite durcir la législation sur le harcèlement sexuel. Par quels moyens ? Tout d'abord en créant une force de

police qui aura pour priorité de lutter contre ces comportements déviants dans la rue. Puis un allongement du délai de prescription pour les crimes sur mineurs et la mise en place d'un seuil au-dessous duquel un enfant ne pourra pas être considéré comme sexuellement consentant lors d'un rapport avec un adulte. Une annonce porteuse d'espoirs, surtout lorsque l'on sait que les enfants et les adolescents sont aujourd'hui les principales victimes de violences sexuelles en France. En effet, selon une enquête menée en 2015 par l'association Mémoire traumatique et victimologie, une femme sur cinq déclare avoir déjà été victime des violences sexuelles et parmi ces victimes, 81% déclarent les avoir subies lorsqu'elles étaient encore mineures.

L'éveil des citoyens

Parallèlement à cette mobilisation politique, une forte mobilisation citoyenne s'est développée avec notamment l'apparition en France d'un numéro « anti-relous ». Créé par deux militants féministes, ce numéro visait à éviter les comportements désagréables de certains hommes insistants dans la rue. En donnant ce numéro à leurs harceleurs, les femmes envoyaient par le biais de celui-ci, un sms expliquant qu'il venait de porter préjudice à une femme dans la rue et qu'il était nécessaire qu'il ne recommence plus. Néanmoins, comme il est bien connu, chaque lutte connaît des détracteurs. Après un succès sans précédent, les deux jeunes initiateurs ont été touchés par un sabotage de la part de plusieurs utilisateurs d'un forum de jeux vidéos visant à causer un préjudice financier et ainsi à stopper l'utilisation du numéro. Un déferlement de haine sans précédent qui a mené à plusieurs plaintes, notamment celle de la journaliste Nadia Daam. En effet, après une chronique radio au micro d'Europe 1 où elle s'en prenait aux trolls du site internet, la jeune femme s'est vu gravement menacée. Plus cette haine s'accroît, plus elle se heurte à ces femmes qui n'ont plus peur de dénoncer le sexisme normalisé dont elles sont les victimes. De Los Angeles à Berlin en passant par Londres et Paris, les témoignages

fusent et les manifestations s'intensifient. Il ne s'agit aujourd'hui plus de parler mais bien d'agir. L'omerta semble brisée, l'action lancée, le monde entier s'insurge. Cette affaire a également touchée la Turquie. Le hashtag #Bende a été utilisé à de nombreuses reprises sur les réseaux sociaux mais n'a pas provoqué un très grand écho dans la mesure où il n'y a eu aucunes accusations visant des célébrités ou des personnes de notoriété publique dans le pays. Parmi les 15 étudiantes interrogées, elles sont peu à avoir entendu parler de l'affaire Weinstein et du hashtag #Bende. Pourtant la majorité d'entre elles déclare avoir déjà subies un harcèlement sexuel et elles sont nombreuses à déclarer qu'il s'agit d'un sujet tabou en Turquie. Selon Ayda, étudiante en deuxième année de médecine « Il n'est pas facile de parler de harcèlement sexuel en Turquie car il est courant de cacher ce genre de choses dans notre société et qu'en ce moment avec tout ce qu'il se passe, ce n'est pas un sujet considéré comme très important. » Pour Büşra, si le sujet n'est pas trop discuté en Turquie c'est principalement car la peur est omniprésente : « Les femmes ont peur de parler de harcèlement sexuel car elles pensent très souvent qu'il s'agit de comportements qui ont lieu par leurs fautes ». La majorité des étudiantes interrogées semblent lucides quant à la violence sexuelle infligée aux femmes en général et à la définition même du harcèlement sexuel. Pour Sea il s'agit avant tout d'une « restriction de la vie privée et des volontés d'une personne » tandis que pour Mirey, étudiante en sociologie « c'est tout type de comportement sexuel qui met en péril l'unité du corps et des esprits des individus. »

Pourquoi certains pays comme la Turquie n'ont pas réagi de la même manière que certains pays occidentaux ? Cela s'explique peut être par le manque de témoignages accusant les célébrités turcs, car si l'affaire Weinstein n'avait pas éclaboussée de nombreuses célébrités hollywoodiennes, nous n'aurions probablement jamais eu vent de ce qui se déroulait sous nos yeux et peut être que les nombreuses actions qui se sont produites n'auraient jamais eu lieu.

Ayten Kargin, Le Combat d'une Femme De Ménage Turque

Selon une analyse publiée en 2016, 51 femmes de ménage sont mortes, 400 ont subi des agressions sexuelles, et plus de 3000 d'entre elles ont déclaré avoir eu des accidents de travail en 2011, en Turquie.

JULIA PRIOULT ET AHMET AĞDOĞAN

Officiellement, leur statut est reconnu par la loi mais sur le terrain, il n'y a aucun contrôle et les règles ne sont pas respectées. Les salaires dépassent très rarement le SMIC - qui est actuellement à 1777 TL, soit environ 440€ -, la plupart ne sont pas déclarées et ne touchent donc pas de sécurité sociale, et nombreuses sont celles qui se font exploiter, voire maltraiter. Pire encore, une femme de ménage au moins meurt tous les ans du fait de ces mauvaises conditions de travail. Las de cette situation, une centaine de femmes travaillant dans le secteur se sont regroupées autour de l'association IMECE.

Ayten Kargin, 57 ans, est l'une d'entre elles. Femme de ménage depuis plus de 14 ans, elle a rencontré de nombreux problèmes au cours de sa carrière. Après avoir entendu des dizaines d'histoires similaires à la sienne au sein de son entourage, elle décide de prendre les choses en main et d'intégrer IMECE. Très active et engagée au sein de cette dernière, elle en devient la directrice en juin 2014. Depuis, elle se bat quotidiennement pour la revendication de leurs droits.

Comme la plupart des femmes de ménage en Turquie, Ayten n'a pas eu la chance de faire des études. Originaire de Tunceli, elle grandit là-bas auprès de ses parents et de ses dix frères et sœurs. Après avoir quitté l'école primaire, elle s'occupe de la maison afin d'aider sa mère aux tâches ménagères et à l'éducation des enfants. Elle se marie en 1978, âgée de 18 ans, et part rejoindre son époux à Istanbul un an plus tard. A 20 ans, elle tombe enceinte de son premier enfant. Au total, ils en auront trois, deux garçons et une fille. Alors que ces derniers deviennent adultes, ils entrent chacun leur tour à l'Université. Mais la famille n'a pas les moyens de payer les frais liés aux études, le besoin d'argent commence à se faire sentir. C'est à ce moment qu'Ayten décide de trouver un travail. Sa situation est loin d'être un cas isolé. D'après Didem Direk, sur cinq femmes de ménage, trois d'entre elles (soit 60%) travaillent car leur conjoint est à la retraite, tandis que deux sur cinq (soit

40%) le font pour payer les études de leurs enfants.

Un destin tout tracé

Alors âgée de 43 ans, elle n'a pas grand espoir concernant ses objectifs de carrière sachant qu'elle n'a jamais fait d'études et qu'elle ne dispose d'aucune expérience professionnelle. Elle nous confie : « S'occuper d'une maison et faire le ménage, c'est tout ce que je savais faire. » Très vite, elle décide donc de devenir femme de ménage. Elle trouve un poste à

Comme la plupart des femmes de ménage en Turquie, Ayten n'a pas eu la chance de faire des études.

Ayten Kargin, le 10 novembre 2017 chez elle, à Istanbul.

temps plein chez une famille stambouliote. En 2002, alors que son mari tombe gravement malade, elle doit s'occuper de lui et ne peut plus assurer son travail quotidiennement. Mais ses employeurs n'en ont que faire et lui demandent même de travailler à trois

endroits différents. Ayten n'a pas le choix de s'adapter. Tous les jours, elle doit traverser la ville - soit une heure et demi de route depuis chez elle - jusqu'aux quartiers de Kadiköy et Şile. Après 13 années de durs et loyaux services, la famille refuse toujours de lui payer une sécurité sociale.

Un long et difficile combat

Toujours d'après l'étude de Didem Direk, sur cinq femmes de ménage, 4 d'entre elles estiment ne pas être satisfaites de leurs conditions de travail. Exaspérée par cette situation, Ayten décide de porter plainte en 2014. Grâce au soutien des membres d'IMECE, le procès obtient une grande couverture médiatique. Les journaux nationaux s'emparent de l'affaire et font connaître les combats de l'association au grand public.

De nombreuses femmes de ménage dans la même situation qu'Ayten contactent IMECE afin de livrer leur témoignage. Depuis, l'association est devenue un véritable syndicat. Bien qu'elle n'ait obtenu aucune aide de l'Etat, elle a réussi à réunir les fonds nécessaires pour payer une sécurité sociale à l'ensemble de ses membres. Elle s'occupe également de trouver des avocats aux femmes qui souhaitent porter plainte contre leurs employeurs et se bat pour une meilleure reconnaissance du statut de femme de ménage dans la loi.

Le chemin à parcourir est encore long. Ayten a gagné son premier procès mais attend toujours la réponse finale de la justice quant à la sanction qui sera accordée à ses employeurs. De nombreuses autres femmes de ménage travaillent toujours dans des conditions inacceptables. En 2016, une femme ouzbek est décédée en tombant du cinquième étage car l'homme pour qui elle travaillait lui avait demandé de laver l'extérieur des vitres de son appartement. Ayten ne perd pourtant pas espoir et voit l'avenir de manière positive. Pour elle, « de nombreux changements vont avoir lieu dans les prochaines années, notamment au niveau de notre éducation et de nos droits ».

CREDIT PHOTO: JULIA PRIOULT

EĞİTİMDE DEĞİŞİKLİK ÇOK, DENETİM YOK

Ülkemizde eğitim sistemleri baş döndüren bir hızda değişiyor ve bu durum milyonlarca öğrencinin geleceğini direkt olarak etkiliyor. Türkiye'nin son 15 yılında eğitimin içeriğinden sınav sistemine kadar 15 temel değişiklik yapıldı. Öğrenciler rayına oturtulamayan bu sistem içerisinde, başladıkları müfredat bir yana başladıkları sistemle bile okulu bitiremedi. Bu eğitim yılı başında da üniversitelere ve liselere giriş sınavları değiştirildi. Siyasetin elinde yapboza dönen eğitimin sorunlarıysa sadece sistemle sınırlı değil. Türkiye'de kısır siyasi çekişmelerin konusu olan eğitim ne yazık ki iyileştirilemeyen bir yara haline geldi. Bugün denetimsiz yurtlardan öğrenci servislerine; merdiven altlarında faaliyet gösteren kreşlerden, şişirilmiş notlara kadar eğitimin önünde birçok sorun var. Eğitimin her alanında yaşanan sorunların en büyük mağduru ise tabii ki öğrenciler.

SAMET AKTEN

Merdiven Altına Teslim Edilen Çocuklar

Türkiye'de hiçbir yasal izne tabi olmadan açılan ve faaliyetlerine devam eden kreşlerin sayısı her geçen gün artıyor. Her yıl binlerce aile, inançları nedeniyle ya da maddi sebeplerle çocuklarını okul öncesi eğitim için birçoğu denetimsiz olan kreşlere teslim ediyor. Bu kreşlerin en temel özelliği ise değerler eğitimi adı altında dini eğitim vermesi ve ucuz olması. İstanbul'un da birçok ilçesinde bu tür merdiven altı kreşlere rastlamak mümkün. Bazılarının izni var, bazılarının iseyok.

Türkiye genelinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan açılış izni alarak faaliyet gösteren 2 bin 190 gündüz bakımevi bulunuyor. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlıysa 3 bin 478'i özel, 22 bin 208'i de resmi olmak üzere toplam 25 bin 686 anaokulu ve anasınıfı faaliyet gösteriyor. Millî Eğitim Bakanlığı'na göre 36-66 aylık çocuklar okul öncesi eğitime; 67. aya girenler ise ilköğretim 1. sınıfa başlıyor. Okul öncesi eğitim kurumlarının yapısı ve işleyişi MEB tarafından belirleniyor. Gündüz bakımevlerinin yapısından ve işleyişinden ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumlu.

Öte yandan 2012 yılı itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 4- 6 yaş grubundaki çocuklara yönelik başlattığı "Kur'an Kursları Okul Öncesi Din Eğitimi Projesi" de uygulamadaki yerini koruyor. Bu proje kapsamında görev alacak öğretmenler için Diyanet İşleri Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde "4-6 Yaş Çocuk Etkinlikleri ve Eğitimi" adında modüler sertifika eğitim programları gerçekleştirdi. Örgün eğitim programlarına katılamayanlar için uzaktan eğitim olanağı da sağlandı. Devletin kreş açma konusundaki sıkı uygulamalarına karşın "fiziki şartları uygun mekanlarda" olması şartını yerine getiren Kuran kurslarında ve Kuran kursu eğitimi verilen kreşlerde denetimsizlik kaynaklı olaylar zaman zaman gazete sayfalarına, televizyon ekranlarına yansdı. Çocuk

eğitimi konusunda formasyona sahip olmadan görev yapan eğitimcilerin çocuklara yönelik şiddet görüntüleri, çocukları birbirine dövdürerek cezalandırma gibi çocuk eğitiminde kesinlikle uzak durulması gereken uygulamalar haber konusu oldu.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün verilerine göre, 1 Ocak-11 Eylül 2017 arasında yapılan denetimlerde mevzuata uygun çalışmayan veya ruhsatsız olan 68 kuruluş kapatıldı. Geçtiğimiz yıl, terör örgütü IŞİD'in de İstanbul Sultanbeyli'de 'Ribat eğitim kurumları' isimli bir okulunun bulunduğu da ortaya çıkmıştı. Çatışmada ölen, cezaevinde bulunan ya da faaliyetine devam eden IŞİD militanlarının çocuklarına eğitim verilen okulda, Atatürk ilke ve inkılaplarının, mahkemelerin, askerliğin, partilerin ve bayramların reddedilmesi yönünde dersler verildiği basına yansımıştı. Söz konusu okul IŞİD üyelerinin yargılandığı dava sürecinde mahkeme tarafından kapatıldı.

Geçtiğimiz yıl, terör örgütü IŞİD'in de İstanbul Sultanbeyli'de 'Ribat eğitim kurumları' isimli bir okulunun bulunduğu da ortaya çıkmıştı.

2003 yılında kurulan ve Türkiye'nin önde gelen vakıflarının desteklediği Eğitimde Reform Girişimi ekibinden Dr. Aysel Madra da okul öncesi eğitimde denetimsizliğin had safhada olduğunu söyledi. Devletin okul öncesi eğitim kurumlarının sayısının artırılması noktasında yetersiz kalması nedeniyle ailelerin özel kurumlara mahkum bırakıldığını kaydeden Madra, "Öncelikle ailelerin çocuklarını verebilecekleri başka okullar olmadığı için mi yoksa tercihen mi sıbyan mekteplerine yöneldiğini araştırmak gerekiyor. Bu konuda hiç kimsenin elinde somut bir veri yok. Durum analizi yapıp, talep olup olmadığı saptanmalı. Ayrıca bizdeki tüm araştırmalarda pedagoglar küçük

yaştaki çocukların soyut kavramları kavrayamadığını vurguluyor. Çocuklarda ciddi psikolojik ve sosyal problemlere yol açabilecek eğitimler verildiğini görüyor, duyuyoruz" dedi.

Okul öncesi eğitim veren kurumlarda eğitimcilerin niteliğine de dikkat çeken Madra, "Türkiye'de kaç tane sıbyan mektebi olduğu; kaçının denetlendiği, kaçının denetlenmediği bilinmiyor. Bu denetimsizlik zaman zaman kamuoyuna da yansdığı gibi çok ciddi sorunlar yaratıyor. Özellikle bu okullardaki eğitimin içeriği ve öğretmenlerin vasfı çok önemli. Çocukların fiziksel ve duygusal güvenliklerinin sağlanması için denetim şart" dedi.

Sıbyan mektebi nedir?

Osmanlı'da cami veya hayır kurumlarının yanında bulunan en yaygın eğitim kurumu sıbyan mektepleri idi. Hemen her mahallede açılan bu mekteplere başlama yaşı en erken 4 yaş, 4 ay 4 gündü.

Bu mekteplerin amacı çocuğa Kuran okumayı, yazı yazmayı, dört işlemi öğretmek, dinî görevlerin gerektirdiği basit bilgileri vermektir. Sıbyan mektepleri 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile kaldırıldı.

Fatih İlim Kültür Derneği Sıbyan Mektebi

ÖĞRENCİSİN, AL LAZIM OLUR

Son bir yıl içinde, döviz kurlarının ve enflasyonun artışı ülkedeki tüm sektörleri ve dolayısıyla halkı bir hayli olumsuz etkiledi. Biz öğrenciler de bu durumdan en fazla nasibini alanlar arasındayız.

ENES KANBUR

Ekonomik kriz, ekonomik darboğaz, ekonomik saldırı... Adına ne dersiniz deyin, 2018 yılında yaz aylarının sonu ve sonbahar aylarının başında Türkiye’de gerek devlet ve özel sektör katında gerekse halk katında bir ekonomik sorun yaşandığı herkesin malumu. Bıkmadan usanmadan rekorlar kıran euro ve dolar kuru ile insanların cebindeki parayla beslenen ekonomi canavarı son zamanlarda yediden yetmişe herkes için çok fazla olumsuzluk yarattı. Yaz aylarının sonu ve sonbahar aylarının başı, kendinden özel olarak bahsettirmeyi başardı fakat kurların ve enflasyonun yukarı yönlü hızlı hareketi yalnızca bu vakitlerde yaşanmadı, son bir iki yıl içinde de bu konu bir sorun yaratıyordu.

Bahsedilen argümanları rakamlarla kolayca destekleyebiliyoruz. 2016 yılı başlarında 1 dolar 3 liraydı. Geçen 22 ay içinde 90 kuruşluk artış gösteren kur, 2017 yılının kasım ayının sonlarında 3,90 TL seviyesine geldi. Fakat o tarihten itibaren yaklaşık on ay içinde 3 lira birden arttı dolar fiyatı. 2018 yılının ağustos ayında 6,95 seviyesini gördü. Neyse ki bu artış devam etmedi ve Kasım 2018 sonlarında 1 dolar “sadece” 5.35 TL oldu. Euro da tıpkı dolar gibi rekorlara doymadı. 2018 Ağustos’ta 7,85 TL’ye kadar yükselen euro, Kasım 2018’in sonlarında 6 TL’ye kadar düştü.

Euro ve dolar bu kadar yükselirken, ekonomisi dışa bağımlı, ithalatın büyük bir önem taşıdığı ülkemizde enflasyon da dövizlere ayak uyduruyor. 2018 yılının ekim ayının yıllık enflasyonu % 25,24. Ulaşımda yıllık enflasyon %32, konut sektöründe %25 ve gıda sektöründe %29. Ulaşım, konut ve gıda sektöründeki bu yüksek enflasyondan özel olarak bahsediyoruz zira bu üçü, biz öğrencileri en çok

ilgilendiren alanlar. Şehir dışından gelen veya okula yakın yurt ve evlerde yaşamak isteyen öğrenciler geçen yıla oranla bir hayli fazla para harcamak zorundalar. Okula yürüyerek gidip gelebilenlerimiz şanslı, diğerlerimiz ise gerek arabasına yakıt alırken, gerek toplu taşıma kullanırken yüzde 32 fazla ücret ödüyorlar. Gıda ise istisnasız hepimizi ilgilendiriyor. Geçen yıla göre yüzde 29 az yemeyen herkes, ekmekten suya kadar her şeye yüzde 29 fazla para veriyor.

Ulaşım, konut ve gıda sektörleri öğrencileri en çok ilgilendiren alanlar.

Fiyatı uygun devlet yurtlarının nicelik ve nitelik olarak öğrencilerin ihtiyacını karşılamaması büyük bir problem. Bu konuyu hemen sonraki sayfada daha detaylı okuyabilirsiniz. Burada ise somut örneklerle problemin önemini daha rahat anlayabiliriz. Üniversitemiz öğrencilerinden Elif, ailesi şehir dışında yaşadığı için 2015 yılının Eylül ayından beri Beşiktaş’ta, altı kişilik odaları olan özel bir yurttaki kalıyor. Yurda ilk girdiğinde aylık 650 TL ödeyen Elif’in 2018 yılı sonunda ödediği ücret tam 875 TL. Tek kişilik odaları olan, nitelik olarak da bir öğrencinin ihtiyacını karşılayabilecek yurtların aylık kiralari ise Beşiktaş ve Ortaköy’de 2000 TL’den başlıyor.

Yurtta kalmayan, Ortaköy’deki okula yakın 1+1 mütevazı bir evde kalan bir başka okul arkadaşımız Sefa da konut sektöründeki bu yüksek enflasyondan payını almış durumda. Sefa, 2016 yılının Eylül ayında evi ilk kiraladığında 1700 TL kira ödüyordu. İki yıl sonrasında ise kendisinin ödediği kira tam 2050 TL. Buna evin diğer giderlerini de ekleyecek olursak ortaya bir öğrenci için gayet kara bir tablo

çıkıyor. O eklediğimiz giderlerin de yükselen enflasyon sonucu pahalılaştığını göz önünde bulundurmak gerek.

Son olarak, okulumuzdaki bazı bölümlerin sunduğu imkânlar çerçevesinde yurt dışındaki okullarla yapılan eş diploma programlarının ücretlerinin ödenmesinin de giderek zorlaştığını belirtmek gerekiyor. Her ne kadar bu ücretler yurt dışındaki okullar tarafından sabit tutulsa da, Euro kurunun hiç olmadığı kadar yükselmesiyle yaklaşık olarak ikiye katlandılar. Örneğin İletişim Fakültesi öğrencilerine eş diploma imkânı sunan Bordeaux Montaigne Üniversitesi, bu programdan yararlanmak isteyen öğrencilerden yıllık 250 Euro talep ediyor. İki yıl önce bu 250 Euro için 750 TL bir ücret ödemesi gereken İletişim Fakültesi öğrencileri, bu yıl yaklaşık 1500 TL ödeyecekler.

Tek kişilik odaları olan, nitelik olarak da bir öğrencinin ihtiyacını karşılayabilecek yurtların aylık kiralari Beşiktaş ve Ortaköy’de 2000 TL’den başlıyor.

Yukarıdaki paragraflarda belirttiğimiz üzere okula ulaşmanın, okula yakın yerlerde konaklamanın, ders arasında bir şeyler yiyip içmenin karşılığı son iki üç yıl içinde neredeyse ikiye katlandı. Erasmus programı için yurt dışına gitmek her geçen yıl daha da zorlaşıyor. “Öğrencisin, al lazım olur, cebinde bulunsun” lafı artık bir espri olmaktan çıkmış ve gerçekliğe dönüşmüşse benziyor.

ÖĞRENCİ YURTLARI İHTİYACI KARŞILAMIYOR

Türkiye’de yaklaşık iki milyon ön lisans ve lisans öğrencisi var. Yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile birlikte bu sayı yedi milyonu buluyor. Bununla birlikte Kredi ve Yurtlar Kurumu’na bağlı 727 yurttaki yatak kapasitesi altı yüz bin.

AHMET AĞDOĞAN

Türkiye’de lise ve üniversite çağına gelen her öğrencinin temel ihtiyacı barınma. Üniversite ve liseler arasında eğitim açısından kalite farkının fazla olmasından dolayı öğrenciler, ailelerinin ikamet ettiği şehirden ziyade farklı bir yerde eğitim almaya gidiyor. Bu şehirler genellikle İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa gibi kaliteli lise ve üniversitelerin bulunduğu büyük şehirler oluyor. Öğrencilerin daha iyi eğitim almak için yaptığı bu yer değişikliği barınmaya olan ihtiyacı daha da önemli hale getiriyor.

Akademik eğitimleri için şehir değişikliği yapan öğrenciler, fiyatlarının uygun olması sebebiyle genelde Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK)’na ait yurtları tercih ediyorlar. Bu devlet yurtlarında yer bulamayan öğrenciler ise özel yurtlara yöneliyor. Özel yurtlardaki fiyat verilen hizmete göre değişiyor. Yurt odasında birlikte kalınacak kişi sayısı ve yurttaki yemek olup olmaması fiyatı belirleyici konular oluyor. Öğrenci devlet yurdunda barınıyorsa yurt için aylık 168 TL, yine KYK’ya bağlı standart yüksek, özel nitelikli yurtlarda kalıyorsa 180-285 TL arasında değişen ücret ödüyor. Devlet yurtlarının ücreti özel yurtlara göre daha uygun. Ayrıca fiyatlar da şehirden şehre değişiklik de oluyor.

‘Yurtta kendime ait özel alan bulamıyorum’

İstanbul’da Kadırga öğrenci yurdunda kalan Galatasaray Üniversitesi öğrencisi, kaldığı yurttaki kendine ait özel alan bulmanın zorluğundan bahsediyor: ‘Şu anki kaldığım yurttaki bir odada 6 kişi kalıyoruz. Bu yüzden özel alan sadece kendi yatağımızla sınırlı kalıyor.’ Üniversiteye ilk başladığı yıllarda Beşiktaş’ta Abdi İpekçi yurdunda kalırken bu yurt 2016 – 2017 eğitim yılının sonunda kapanıyor. Daha sonra Beyazıt’taki Kadırga öğrenci yurdu’na nakil oluyor. ‘Beşiktaş’taki yurttaki kalırken okula ulaşım çok kolay oluyordu ama

şimdi Beyazıt’tan bizim okula gelmek daha uzun sürüyor’ diye belirtiyor. Öğrenciler yurtlara yerleştirilirken öğrenim gördükleri okulun adresinin göz önünde bulundurulması gerektiğini de sözlerine ekliyor.

‘Yurt okulla iç içe ama 6 kişilik odada kalmak zor oluyor’

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine barınma imkânı sunan üniversiteler arasında. Üniversiteye bağlı yurtlarda 4 bin 163 öğrenci kalıyor. Boğaziçi Üniversitesi’nde 3. sınıf öğrencisi olan Zeynep K. üniversiteye başladığından itibaren kız öğrenci yurdunda kalıyor. Hazırlık senesinde Kilyos’taki yurttaki kalan Zeynep, lisansa geçtiği yıl üniversitenin içinde bulunan yurda geçiyor. ‘Bizim yurdun en büyük avantajı okulla iç içe olması, ayrıca yurttaki burslu olarak kalıyorum.’ Yurttaki odalar 6 kişilik kapasiteye sahip. Zeynep ‘6 kişi kalmak zor ama odada kalan kişiler birbirini iyi tanıyınca bu durum sorun olmaktan çıkıyor’ diye belirtiyor. Yurttaki giriş ve çıkış saatleri esnek durumda. Yurdun temizliği ise her iki günde bir okulun kendi personeli tarafından yapılıyor. Zeynep, 2015 yılında bir saldırganın yurda girip 5. katta bulunan bir öğrenciyi jiletle yaralamasının öğrencileri tedirgin ettiğini söylüyor. Bu yaşanan olaydan sonra yurttaki en önemli unsurun güvenlik olduğunu savunuyor. Şu anki kaldığı yurttaki 7/24 güvenlik görevlilerinin olduğunu belirtiyor.

Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliği Değişti

2017 Şubat ayında Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen ‘özel öğrenci barınma hizmetleri yönetmeliği’ resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. Yapılan bu değişiklikle birlikte kurucu veya kurucu temsilcisinin en az lisans mezunu olma şartı getirildi. Yurt açma izni almak için kurucu kişilerin, milli güvenliğe karşı fa-

aliyette bulunan yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ve irtibatının olmaması gerekiyor.

Yapılan düzenleme ile birlikte yurdun 100 metre çapında kahvehane, elektronik oyun merkezleri ve alkollü içki satılan yerler bulunmayacak. Ayrıca yurtlara Türkçe’den başka bir dilde isim verilemeyecek. Kurum binası her yıl öğretim dönemi başlamadan önce yangın güvenliği, elektrik tesisat güvenliği gibi konularda kontrol edilecek.

“2015’te bir saldırganın yurda girip 5. kattaki öğrenciyi yaralaması bizleri bir hayli tedirgin etti. Bu yüzden yurtlardaki en önemli unsur güvenlik.”

Yönetmeliğin değişmesinin ardından Eğitim-iş Sendikası internet sitesinden yazılı açıklama yaptı. Yapılan açıklamada ‘kendini savunamayacak yaşta olan ortaokul öğrencilerine yönelik yurt açma hizmeti sadece devletin sorumluluğuyken, bugün hayata geçirilen değişikliklerle üçüncü şahısların yurt açmasının önü açılmıştır’ deniliyor. Ayrıca bildiriye ‘Karaman’da, Aladağ’da, İzmir’de yaşanan olaylar tüm kamuoyunun vicdanını sızlatmışken, ortaokul düzeyinde özel teşebbüse yurt açma yetkisi verilmesi kabul edilemez. Devlet, 18 milyondan fazla çocuğun eğitiminden, onurlu, düzgün bir yaşam sürmesinden, sağlıklı, huzurlu, dengeli bir yaşam içerisinde çağdaş, insani ve evrensel değerlere bağlı yurttaşlar olarak yetiştirilmesinden sorumludur’ denilerek yurtların devlet tarafından açılması gerektiği vurgulanıyor.

OKS, SBS, TEOG... ÖSS, YGS, LYS, YKS...

Artık haberleri okurken ya da izlerken, “Eğitimde Değişiklik” başlıklı bir haber, dikkatlerimizi çekmiyor. Bunun sebebi, son on beş yılda yapılan ve eğitimi yapboz tahtasına döndüren değişiklikler. İşte Türkiye’nin son 15 yılına damgasını vuran eğitim değişiklikleri!

SAMET AKTEN

2003: Üniversiteye girişte katsayı farkı arttırıldı. ÖSS ve AOBP puan sistemlerinin çarpıldığı katsayılar alan dışı branşlar için 0,3; alan içi branş seçimi için 0,8 olarak düzenlendi.

2004: 6 ilde 100 okulda başlatılan pilot uygulamayla ilköğretim müfredatında köklü bir yenilik yapıldı. Öğrenci merkezli eğitim modeli uygulanmaya başlandı. Yeni müfredat programıyla katı davranışçı programdan zihinsel, yapılandırıcı bir yaklaşıma geçildi. İlkokul birinci sınıflar okuma-yazma öğrenirken önce cümlelerle değil seslerle tanıştı. Alfabe ile ilk ‘a’ yerine ‘e’ harfiyle tanıştılar. Fişler tarihe karıştı.

2005: 3 yıllık olan lise eğitimi 4 yıla çıkarıldı. Meslek liseleri ile genel liselerin 1. sınıf ders programları ortaklaştırıldı. Yabancı dil ağırlıklı eğitim veren süper liselerin de kademeli olarak kapatılması ve Anadolu liseleriyle tek programda birleşmesi onaylandı. Ayrıca aynı yıl Liselere Giriş Sınavı (LGS) kaldırıldı; yerine Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS) getirildi. Bu sınav, önceki yıllarda olduğu gibi öğrencilerin 3 yıllık ortaöğrenim sonunda tek bir sınava girmelerini düzenliyordu.

2007: OKS’nin gerçekleştirildiği 2006 yılının sonunda bu sınav sisteminin kaldırılmasına karar verildi. 2007 yılında Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS) yerine 6. 7. ve 8.sınıfın sonunda girilen Seviye Belirleme Sınavı (SBS) geldi. Artık üç sınav yapılacaktı ve bu sınavların yanı sıra yıl sonu başarı notu ve davranış notunun da liseye geçişte etki etmesine karar verildi. SBS’nin 3 yıla yayılmasıyla dersanelere olan ihtiyacın azalacağı öngörüldü fakat

4. sınıftaki öğrenciler dahi dersanelere gitmeye başladılar.

2009: Üniversiteye girişte 1999 öncesine dönülerek çift aşamalı sınav sistemi tekrar edildi. 10 yıldır uygulanan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) değiştirilerek Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı’ndan (LYS) oluşan iki oturumlu sisteme geçiş yapıldı. Ortaöğrenim başarı puanı alan dışını seçen adaylarda 0,13 ile kendi alanını seçen adaylarda ise 0,15 katsayısıyla çarpılmasına karar verildi.

2010: SBS’nin üzerinden 3 yıl geçmişti ki bu sistemin de değiştirilmesine karar verildi. Kaldırılan sistemin yerine yine tek oturuma geri dönüldü. Sınavın adı yine SBS olarak kaldı fakat öğrenciler yalnızca 8. sınıfta sınava girecekti. Aynı yıl tüm düz liselerin Anadolu liselerine dönüştürüleceği de açıklandı. 2014 yılına kadar Türkiye genelindeki 1953 genel lise Anadolu lisesine dönüştürüldü.

2011: YÖK, yılan hikayesine dönen kat sayı tartışmalarından sonra farklı katsayı uygulamasına son verildiğini açıkladı. Katsayı her aday için 0,12 olarak belirlendi. Böylece 13 yıldır uygulanan katsayı tarihe karıştı.

2012: İlköğretimde kesintisiz 8 yıllık sistemi sona erdi; 4+4+4 sistemine geçildi. Böylece 5+3 şeklinde uygulanan 8 yıllık kesintisiz eğitim, 4+4+4 şeklinde 12 yıllık zorunlu eğitime çevrildi. Zorunlu okulla başlama yaşı 5,5’e düşürüldü. Okulla başlama yaşının düşmesi sancılar sebebiyle. Okullar ise ilköğretim, ortaokul, imam hatip ortaokulu olarak dönüştürüldü. Aynı yıl üniversiteye yerleştirme sisteminde sınava üç hafta kala AOBP yerine OBP’nin kullanılmasına karar verildi.

OBP ya da bir diğer adıyla diploma notunun yüzde 12’si yerleştirme puanına eklenecekti. Öğrenciler yüksek not almanın zor olduğu okullardan diploma notunu yüksek tutmak için başka okullara geçti. Alınan ve verilen eğitimin kalitesi değişti. Ayrıca yine aynı tarihlerde dersanelerin kapatılacağı açıklandı.

2013: SBS son kez yapıldı ve Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi (TEOG) getirildi.

2017: Liselere giriş için uygulanan TEOG ile üniversitelere giriş için uygulanan LYS ve YGS kaldırıldı. Öğrenciler bu yıldan itibaren üniversitelere giriş için Yükseköğretim Kurumları Sınavı’na (YKS) girmeye başladı. Yükseköğretim Kurumları Sınavı’nda, adaylar iki ayrı oturuma katılıyor.. İlk oturumda, adaylar Temel Yetlilik Testi’ne giriyor, ikinci oturumda ise adayların önceki yıllarda takip edilen usule uygun olarak lise müfredatına dair bilgisi esas alınıyor. TEOG sonrası getirilen ortaokuldan liseye geçişteki yeni sisteme göre liselerin bir kısmı sınavla; bir kısmı ise lisenin bulunduğu konuma yakın yerdeki öğrenciler seçilerek öğrenci almaya başladı. Veliler, bu yüzden öğrencilerin ikametgah adresinde değişiklikler yapıyorlar. Sınavla öğrenci alan okulların sayısının 600 ila 800 arasında olması, bu okullarının kontenjanlarının Türkiye genelindeki 8. sınıf öğrencilerinin yüzde 10’unu geçmeyecek şekilde planlanması öngörülüyor. Sınavla öğrenci alan nitelikli okullara yerleşemeyen öğrenciler, ikamet ettiği çevredeki en yakın liselerden birine yerleştirilecek. Mahallinden öğrenci alacak okullar, okulun bulunduğu konum itibarı ile en yakın çevresinden öğrenci alan anadolu, meslek ve imam hatip liselerinden oluşacak.

DEĞİŞEN SİSTEMİN GÖZDE MESLEĞİ: ÖĞRENCİ KOÇLUĞU

ABD’de ilk olarak spor koçluğu olarak ortaya çıkan “koçluk” hizmeti, zamanla pek çok insanın hayatındaki farklı sorunlara destek almak için başvurduğu bir yol oldu. Türkiye’de ise son dönemde eğitim sistemindeki keskin değişimlerden kaygılanan, kariyerleri ve geleceklerini planlamak isteyen öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği bir alan haline geldi. Peki danışmanlık hizmeti veren koçlar yeterince yetkin mi? Yasal olarak nasıl tanımlanıyolar? Profesyonel eğitim koçu olmak için ne yapmak gerekiyor?

ECE ELMAS

Resmi Gazete’de 29 Haziran 2013’te yayımlanan ulusal meslek standardına göre koçluk hizmeti, “istenen performansa ve yaşam tatminine ulaşmak için koç ve müşteri arasında kurulan planlı gelişim ilişkisi”ni ifade eder. Koç unvanını alan kişi, “ilgili yasal süreçler, kalite normları ve hizmet prosedürleri çerçevesinde; koçluk süreçlerinin iş organizasyonu ve süreç başlatma faaliyetini gerçekleştiren, koçluk sürecini yürüten ve bireysel mesleki gelişimini sağlayan nitelikli kişi”dir. Koç, müşterilerin kişisel ve profesyonelini gerçekleştirmeye yönelik farkındalık, gelişim ve çözüm seçeneklerini arttırıcı ve bu yönde destekleyici çalışmaları yürütür. Bireysel ya da kurumsal olarak hizmet verebilen koçlar serbest meslek statüsündedir.

Herkes Profesyonel Koç Olabilir

Profesyonel koçluk hizmeti verebilmek için 7-14 bin TL arasında değişen 6 aylık eğitim programlarına katılmak, en az 100 saat profesyonel koçluk hizmeti vermiş olmak ve Uluslararası Koçluk Federasyonu’ndan(International Couch Federation) sertifika almak gerekiyor. 2005’te kurulan ICF Türkiye’nin 2017 yılı itibarıyla 450 üyesi bulunuyor. ICF web sitesinde yer alan verilere göreyse dünya genelinde yılda ortalama 2 bin yeni üye federasyona kaydoluyor. Koçluğun popülerliğini korumaya bugün de devam eden bir meslek olduğunu anlamak için bu veriler yardımcı olabilir.

Profesyonel koçluk programlarına Türkiye’de hem vakıf hem de devlet üniversitelerinin yaşam boyu eğitim merkezlerinin düzenledikleri eğitimlerle katılmak mümkün. Bunun yanında çok sayıda özel kurum da süresi 2-3 ay arasında değişen koçluk eğitimi vermeye devam ediyor. Eğitimler sonunda koçların, devlet okullarında ve özel

okullarda, koçluk ve eğitim merkezlerinde, danışmanlık merkezlerinde, etüt merkezlerinde ve halk eğitim merkezlerinde istihdam edilebilecekleri belirtiliyor. Son dönemde sosyal medyanın etkinliğini arttırması sebebiyle koçluk eğitimi vermek isteyen bir kişi fiziksel bir ortama ihtiyaç duymadan sanal mecralar aracılığıyla da gelir elde edebiliyor. Alınan eğitimlerin içeriğinde temel psikoloji, temel koçluk bilgileri ve becerileri, yaşam koçluğu gibi alanlar bulunuyor. Kişi aldığı eğitimlerin sonucunda isterse yaşam, eğitim, başarı, kariyer, aile-ebeveyn, iletişim, ilişki, marka, liderlik gibi konularda koçluk yapabildiği gibi şirketlere de koçluk hizmeti verebiliyor.

Öğrenciler Yerine Koçlar Mı Düşünüyor?

Öğrenci koçluğu bilinenin aksine belirli noktalarda rehberlik hizmetinden ayrılıyor. Profesyonel koç Selin Yetimoğlu’nun Kariyer Geliştirme Merkezi’nin web sitesinde yer alan yazısına göre, öğrenci koçluğu hizmeti veren kişilerin öğretmen olmak ya da eğitim sektöründe çalışmış olmak zorunluluğu bulunmadığı gibi öğrenciyi sınava bilgi olarak hazırlama yükümlülüğü yoktur ve böylece rehberlik hizmetinden ayrılır. Eğitim koçu olarak hizmet veren kişi mevcut eğitim sisteminin özelliklerine ve öğrenci üzerinde yaratacağı etkilere hakimdir. Öğrencinin kendini tanımasına, hedefler belirlemesine, sorumluluk duygusunu geliştirmesine yardımcı olmayı ve karşılaşılabilecek problemlerle baş etme becerisini geliştirmeyi amaçlar. Ayrıca öğrenci koçu; öğrenciye neleri nasıl yapacağını söylemekten çok, öğrencinin durumunu tespit edip hedeflerini ve hayat amaçlarını belirlemesine yardımcı olur. Bu hedeflere ulaşması için koç, öğrenci ile birlikte seçenekler üretir. Bu süreçte öğrencinin karar alırken özgür olup olmadığı ve

koçun onu ne derecede yönlendirdiği ya da ona müdahale ettiğini öğrenmek mümkün değil.

Koçluk hizmeti vermeye başlayan kişiler öğrencilerin kendilerini tanımlarını sağlamak, doğru sorulara etkili çözüm önerileri üretmek, ebeveynler ve öğrenciler arasındaki sorunları değerlendirmek ve geleceğe yönelik planları için adım atmak konusunda onlara destek olurlar. “Başarısız öğrenci yoktur, yalnızca öğrenme yeteneğine güvenmeyen öğrenci vardır”, “Her insan eşsizdir ve ihtiyacı olan tüm kaynaklara sahiptir, yeter ki kullanmayı bilsin” benzeri motto-larla yola çıkan koçlar, hem öğrencilere hem de onların sorunlarına çözüm bulmalarıyla beraber ailelerine yardımcı olmayı hedefler. Öğrenciyi ona öğüt vererek değil, doğru sorularla kendi cevaplarını bulmasına yardımcı olarak yönlendirmeyi amaçlar.

Öğrenci koçluğu yalnızca birebir olarak gerçekleştirilmez, bir kuruma da verilebilir. Öğrencilerinin ve öğretmenlerinin başarısını arttırmak isteyen özel okulların son dönemde tercih ettikleri bir yöntem olarak öğrenci koçluğu dikkat çekmektedir.

Öğrenci Koçluğunda Son Durum

19 Ocak 2017’de illere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen genelgeyle “eğitim danışmanlığı, kariyer rehberliği, eğitim koçluğu, eğitim rehberliği” adı altında faaliyet yürütenlerin tespit edilmesi halinde para cezası alması ve kapatılması gündeme geldi. Böylece rehberlik ve koçluk yapan kişilerin bakanlık denetimi altına alınması amaçlandı. Bu durumda koçluk hizmeti veren kişilerin bu mesleği hangi yollarla yaptıkları ya da yapmaya devam edip etmedikleri ve düzenleme sonrası ne gibi engellerle karşılaştıkları bilinmiyor.

VINTAGE VE “TAMİR ET, YENİDEN KULLAN, GERİ DÖNÜŞTÜR”

ÖZDEN SEREN PORDOĞAN

Popüler kültürün kendi geçmişine olan saplantısı, çağımızın en büyük deliliklerinden biri olarak görülmekte. Ancak geçmişe doğru bir yolculuğa çıktığımızda antik çağlara olan özlem bugünün popüler kültürüne hakim olan retro akımından çok da farklı değil. Antik Yunan’a ait klasisizm akımına dayanan Rönesans dönemi ya da Ortaçağ’dan etkilenen gotik akımı popüler kültürün 90’lar, 80’ler, 70’ler takıntısıyla aynı özellikleri taşıyor. Bugün moda endüstrisinde “retro” ya da en çok bilinen adıyla “vintage” akımı tasarımlara yön veriyor. Moda endüstrisi vintage’in yanında yeni ve cesur girişimlerde bulunuyor ancak eskiyi örnek almayı tamamen bırakmıyor. Ayrıca endüstri, sürdürülebilirliği ve geri dönüşümü göz önüne alarak vintage akımının neden olduğu kıyafetlerden ve aksesuarlardan oluşan çöp yığınının engel olmak için yavaş da olsa adımlar atıyor.

Eskiden vintage stili giydiklerinle kendini ifade edebilme yollarından biriydi çünkü çoğu insan kendilerinden önceki döneme ait olan kıyafetlere kolay bir şekilde ulaşamıyordu. Bu yüzden eski döneme ait olana sahip olmak değerliydi.

68 Kuşağının Özgünlük Arayışı

Başka birinin çok önceki dönemlerde giydiklerini tekrar giyinme fikri 1960’ların ortasından itibaren ortaya çıkmıştı. 2. Dünya Savaşı’nın neden olduğu yasaklamalar ve kıtlıklar sonrasında kitleler, Amerikan tüketim çılgınlığının hakim olduğu çağa adımını atmıştı ve sadece yeni olana odaklanmıştı. Bu nedenle, o dönemlerde eskiyi giyinmenin bugün olduğu gibi değerli bir anlamı yoktu. Hatta ikinci el kıyafetler yenisini almaya gücü yetmeyecek “zavallı” insanların giymek zorunda olduğu şeylerdi. 60’ların ortasında gençler arasında hippie akımı patlak verince yeni kıyafetlerle eski olanı birleştirmek moda haline geldi. Tüketim çılgınlığında kendilerini kaybeden ebeveynlere karşı özgün olmayı savunan hareket, toplumun birçok kesimi tarafından olumlu karşılanmıyor, bu gençlik, “pis ve bitli” olarak tanımlanıyordu. 1975 yılın-

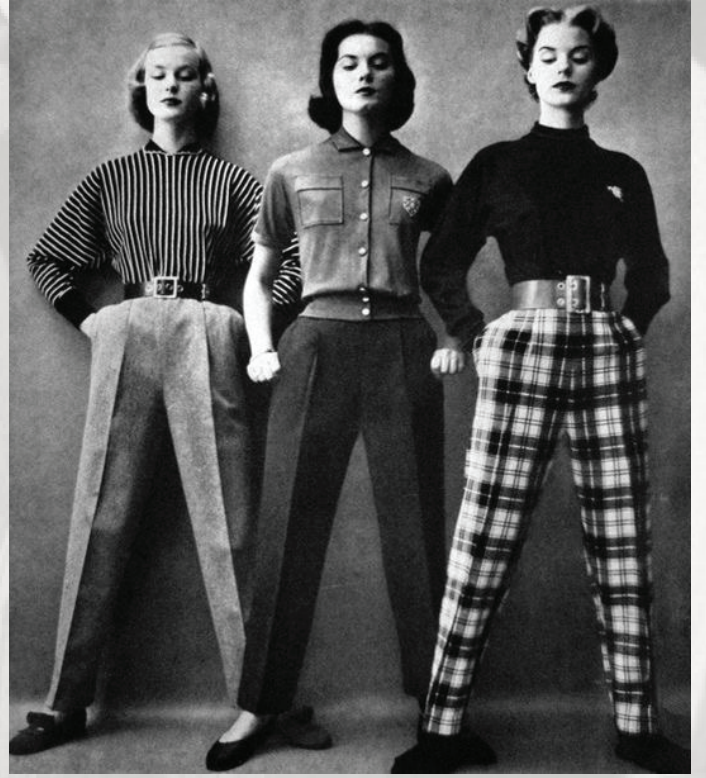
da New York Times’ta çıkan bir yazıda, ‘Bugünlerde kolaylıkla bulunmayan, kusursuz kesimlere ve el işçiliğine dayanan antika kıyafetleri’ zeki kadınların keşfettiği belirtilmişti. Yani 70’lerin ortasından itibaren toplum yavaş yavaş eski olana önem vermeye başlamıştı.

Asıl 80’lerden itibaren bireylerin aynı olmaktan sıkılıp özgün bir kimlik oluşturabilmek adına herkesin ulaşamadığı nadir olana yönelmesi vintage moda anlayışını gündeme getirdi. Ancak, trend olandan uzaklaşılrken gelecek için yeni bir trend oluşturuldu. Vintage; kullanılmış, ikinci el ve antika anlamlarını taşımasına karşın günümüzde bilinen birçok marka vintage olandan ilham alarak aslında antika olmayı endüstriye sokmayı başarmış.

Durağanlığın Formu

Diğer bir yandan 80’lerde kalitenin göstergesi olan vintage bugün hızla ilerleyen teknolojiye karşı durağanlığın formu haline geldi. Eskiye olan saplantı, endüstri içerisinde bir kıtlığa neden oluyor çünkü eski olanı bulabilmek gerçekten çok zor ve oldukça pahalı. Buna çözüm olarak retro stilinde yapılmış, hiç kullanılmamış birinci el kıyafetler gerek çok bilinen markalar gerekse küçük butikler tarafından makul fiyatlarda satışa sunuluyor. Daha çok satın almaya teşvik eden bu akım küçüğünden büyüğüne endüstriye ele almış durumda.

Buna rağmen yeni ve inovatif tasarımlar görmek mümkün. Örneğin, ünlü rap şarkıcısı Kanye West’in Yeezy markası, Rihanna’nın Fenty’si ya da bunlardan farklı olarak kökeni daha eskiye dayanan Balenciaga ve Comme les Garçons yeni nesile ait bir moda akımı yaratmayı başarabildiler ve yeni olanı piyasaya kazandırdılar. Bu markaların koleksiyonları sayesinde bol giyinmek popüler hale geldi fakat yine de retro akımı son bulmadı. Mesela ünlü

Türk tasarımcı Dilara Fındıkoğlu 90’lar ve 80’ler akımından daha da eskiye giderek Elizabeth dönemine takılıp kalıyor. Tasarımlara kendi yorumunu katsa bile günümüz trendine uyum sağlayarak eski döneme ait olanı yeni olanla harmanlıyor. Kısacası, endüstri sabit bir noktaya takılıp kalmaktan maalesef kurtulamıyor.

Dünyayı En Çok Kirleten İkinci Sektör

60’lardan beri hakim olan hazır giyim sektörünün “kullan-at” politikası nedeniyle bugün moda endüstrisi petrolden sonra dünyayı en çok kirleten sektörlerden ikincisi. Kimyasallardan üretilen kıyafetler çevreye toksin içeren gaz salınımı yapıyor. Ayrıca, bir pamuklu tişört için yaklaşık on bin litre su kullanılıyor. “Tamir et, yeniden kullan ve geri dönüştür” anlayışını sağlayabilecek vintage moda akımı günümüzde tam tersine neden oluyor. Eskiye benzeterek yeni kıyafetler üreten markalar, tüketiciyi kullan-at mantığına yönlendiriyor. Bu yüzden çevreciler, moda endüstrisinin çevreye verdiği zararı engellemenin tek yolunun vintage mantığının asıl anlamına dönülmesi olduğunun altını çiziyorlar.

ÜSKÜDAR'DA YAŞA(YAMA)MAK

İstanbul'da yaşayan insanlar olarak inşaat seslerine duyarsızlaştık. Kaldırımsızlık ve yolda yürümek artık şikayet edilecek bir şey olmaktan çıkmış halde. Üsküdar ilçesi de İstanbul'daki bu inşaat çılgınlığından en çok etkilenen yerler arasında. İlçe merkezinde yürümek, karşıdan karşıya geçmek neredeyse ekstrem spor yapmak kadar zorlayıcı olabiliyor.

FOTOĞRAFLAR: ÖZDEN SEREN PORDOĞAN - ENES KANBUR

Üsküdar'ın Bulgurlu semtindeki bu inşaatteki inşaat makinesi kaldırımı işgal etmiş durumda ve haftalardır bu duruma müdahale eden bir yetkili olmadı.

Üsküdar ilçe merkezinde ise durum daha vahim. Bitmek bilmeyen inşaatlar, her gün on binlerce insanın kaldırımlarda yürümesini zorlaştırdığı gibi araba trafiğini de içinden çıkılmaz bir hâle getiriyor.

Yeni Valide Camii'nin hemen yanındaki yollar ve kaldırımlar, çalışmalar yüzünden kullanışsız bir hâl almış durumda.

İlçe merkezindeki bu büyük kargaşa, kısa vadede bitmeyecek gibi görünüyor. Üsküdar halkı inşaat sesleriyle yaşamaya ve olmayan yollarda yürümeye önümüzdeki haftalarda da devam edecek.

KRAMPON, 17.74 LİRA VE GOLBOL

Engelli sporcularımız sayısız kupa ve madalya kazanıyor. Onlar kazandıkça biz gururlanıyoruz. Ancak onları ne kadar tanıyoruz? Başlarından geçenlerin ne kadarını biliyoruz? Yaşadıklarını ne ölçüde anlayabiliyoruz?

EGE ÇUBUKÇU

Türkiye, birçok yanıyla olduğu gibi, sportif alanlarda da garipliklerle dolu. Onca imkana rağmen vizyon eksikliği ve tembellikten dolayı tek tük başarılar kazanılan futbol ve atletizm gibi sporlarda, engelli sporcularımız ise zirveye oynuyor.

Ülkemiz nüfusunun yüzde 12'si engelli ve Türkiye'de engellilerin büyük bir çoğunluğu sokağa çıkamıyor, para kazanamıyor. CHP Milletvekili Murat Emir, 2016 yılındaki açıklamasında Avrupa'da engelli nüfus içinde yoksulluk tehlikesi içinde bulunanların oranının yüzde 30 olduğunu söylerken, Türkiye'de sayının yüzde 77.1 olduğunu iddia etmişti.

Engellileri görmezden gelme ve yok sayma problemimiz olduğu bir gerçek. Görünür hale geldikleri yegane zamanlar da sportif başarı elde ettikleri dönemler. O halde, başarıları ile sporseverleri gururlandıran ve ülkemizdeki çığ futbol dünyasından biraz olsun uzaklaşmamızı sağlayan sporculara bir göz atalım.

İlk olarak geçtiğimiz aylarda Meksika'da düzenlenen Dünya Kupası'nda ikinci olan, 2017'de ise İstanbul'da düzenlenen Avrupa Şampiyonası'nda İngiltere'yi 2-1 yenerek zafere uzanan ve çoğu gazilerden oluşan Ampute Futbol Milli Takımımız ile başlayalım. Nüfusumuzun çoğunluğu Türkiye'nin 2017'de İstanbul'da düzenlenen turnuva da favorilerden biri olduğunu bilmek bir kenara, şampiyonanın Riva'daki Milli Takım tesislerinde oynanacağından bile habersizdi. Fakat final maçını Vodafone Park'ta 42 bin kişi takip etti.

Avrupa şampiyonluğu onların ilk uluslararası başarısı da değildi. 2007'de Dünya Şampiyonası'nda üçüncü olan milliler, ardından adı Dünya Kupası

olarak değiştirilen organizasyonda 2010, 2012 ve 2014 yıllarında üçüncü olmayı başarmıştı. Ayrıca Avrupa Şampiyonaları'nda da 2004 ve 2008 yıllarında gümüş madalya kazanmışlardı.

Gene de kazanılan tüm bu başarılar, ampute futbolunun sesini duyurmasına yetmemişti. Avrupa Şampiyonu olan kadroda bulunan Rahmi Özcan iki yıl önce yaptığı açıklamayla, sponsorluk konusunda nerede olduğumuzu gözler önüne sermişti. Aynı zamanda Osmanlıspor Ampute Takımı'nda top koşturan Özcan, yaptığı açıklamada "Önemli spor firmalarının ürettiği hatalı ayakkabılarının atıldığını yetkili ağızlardan duyduk. Bunların bize ulaştırılmadan atılması bizi çok üzdü. Biz lige sponsor olarak bu kramponların gönderilmesini istiyoruz" diyerek yetkililere çağrıda bulunmuştu.

Peki olimpiyatlar tarihinde, takım sporlarında kazandığımız ilk altın madalya kimlerden geldi? Yine engellilerden. 2016'ya Rio'da düzenlenen Paralimpik Oyunlarında Golbol Kadın Milli Takımı, favori Çin'i finalde 4-1 mağlup ederek altın madalyaya uzanmıştı. Daha önce toplamda üç altın madalyası bulunan Türkiye, Brezilya'da üç altın, bir gümüş ve beş bronz madalya kazanarak büyük sükse yapmıştı. Olimpiyat madalyalı sporcularımızın hiçbirinde henüz dopinge rastlamadı. Böyle bir şey olacağını da düşünülüyor. Çünkü engelli sporcularımız, "normal" sporcularımızın aksine böyle bir iddiayla hiç gündeme gelmedi.

Türk spor tarihinin en geniş katılımlı organizasyonun da içinde yine engelliler vardı. 2017'de 18-30 Temmuz tarihleri arasında Samsun'da düzenlenen Deaflympics'e (İşitme Engelliler Olimpiyat Oyunları) 5 binden fazla sporcu katılmıştı. Rusya'nın 199 madalya ile birinciliği göğüslediği

organizasyonda Türkiye, 46 madalya kazanmış ve kendi Deaflympics rekorunu kırmıştı. Atletizm, güreş, judo, tekvando gibi bireysel sporların dışında 2015'te Avrupa, 2016'da da Dünya şampiyonu olan İşitme Engelli Erkek Futbol Milli Takımı, olimpiyat altınını da koleksiyona eklemişti. Bunun yanında Erkek Hentbol ve Erkek Voleybol Takımları da birinciliği göğüslemişti. Bu tablo ışığında yatırım/başarı oranının engelli sporcularımız söz konusu olunca bir hayli yüksek olduğunu görüyoruz

Son olarak da Büşra Ün'den bahsetmek gerekiyor. Paralimpik Oyunları'na katılan ilk Türk kadın tenisçi olan Büşra, son olarak Litvanya'da düzenlenen Vilnius Open'da hem teklerde hem de partneri Ebru Bulgurcu ile birlikte çiftlerde zafere ulaşmıştı. Ancak 2017 yılının şubat ayında kendisine yapılan bir ayıp, engellilere olan bakış açımızı bir kez daha ortaya koymuştu. İzmirli milli tenisçi Şirinyer'deki 16. Noterliği'ne resmi bir işlem için gitti. Ancak 25 basamağı çıkamadığı için, imzalaması gereken evrakları noter görevlisi yanına gelerek imzalattı. Bunu sonucunda noterdeki görevli, kendisine 17.74 TL'lik bir masraf çıkardı. Meblağ ne kadar küçük olsa da, bir insanın engelinden bu şekilde yararlanmak, en hafif tabirle, akıl sır erdirilemeyecek bir durum.

Rahmi Özcan ve Büşra Ün, bizim sesini duyabildiğimiz isimler. Onların sıkıntılarına kulak verdikçe evinden çıkmayan ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören engelli bireylerin sorunlarını bizi daha da çok korkutmalı. Spor, engelliler için bir hayata bağlanma yöntemi ve toplum olarak bu durum sanki yokmuş gibi hareket etmekten vazgeçmek gerekiyor. Eğer istediğimiz başarıysa, görüldüğü gibi gayet başarılılar.